

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

1128393

**ANALÝZA VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA VO VYBRANOM
PODNIKATEĽSKOM SUBJEKTE**

2010

Dominika Verešová

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**ANALÝZA VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA VO VYBRANOM
PODNIKATEĽSKOM SUBJEKTE**

Bakalárska práca

Študijný program:	Ekonomika podniku
Študijný odbor:	Ekonomika podnikov
Školiace pracovisko:	Fakulta ekonomiky a manažmentu
Školiteľ:	Ing. Božena Boreková, CSc.

Nitra 2010

Dominika Verešová

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Dominika Verešová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Analýza výsledku hospodárenia vo vybranom podnikateľskom subjekte“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 10. mája 2010

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie pani Ing. Božene Borekovej, CSc. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej bakalárskej práce. Moje pod'akovanie patrí tiež Ing. Candrákovej, ekonómke Poľnohospodárskeho družstva Čakajovce a Dražovce, za ochotné poskytnutie materiálov, informácii a interných údajov potrebných k vypracovaniu bakalárskej práce.

Abstrakt

Hlavným cieľom mojej bakalárskej práce bola analýza vývoja hospodárskeho výsledku a jeho použitia v Poľnohospodárskom družstve Čakajovce a Dražovce. Vzhľadom na skutočnosť, že výsledok hospodárenia významne determinujú výnosy a náklady, je potrebné sa zamerať aj na tieto kategórie a zistiť činitele, ktoré ich v danom podniku ovplyvňujú.

Záverečná práca sa člení na dve časti. Prvá časť sa zaoberá základnou charakteristikou skúmaného podniku a vývojom základných výrobných faktorov (pôdy, práce, kapitálu), s ktorými disponuje. Druhá, ťažisková, časť je zameraná na samotnú analýzu výnosov, tržieb, nákladov a hospodárskeho výsledku. Pozornosť je venovaná aj dotáciám, ktoré podnik čerpá zo štátneho rozpočtu a fondov Európskej únie. Tvoria významnú zložku výnosov a veľkou mierou sa podieľajú na dosiahnutí kladného výsledku hospodárenia.

V závere práce sú uvedené návrhy a opatrenia pre efektívnu výrobu a lepšie fungovanie daného podniku.

Kľúčové slová: tržby, výnosy, náklady, hospodársky výsledok, produkcia, poľnohospodárstvo, podpory,

Abstract

The main goal of my bachelor thesis was the analysis of development of the economical result and its use in Agricultural cooperative Čakajovce and Dražovce. Given the fact, that economic result is greatly determined by the benefits and costs, we need to address these categories and identify the factors that influence them.

The thesis is divided into two parts. The first part deals with the fundamental characteristics of the company in question and with the development of the basic production factors (land, labor, capital) which are at its disposal. The second part concentrates on the analysis of actual benefits, sales, costs and profits. Attention is devoted to the grants which the business receives from the state budget and the European Union funds. They are an important part of the revenue and greatly contribute to achieving positive results.

The conclusion presents suggestions and measures to ensure effective production and improved functioning of the business.

Key words: sales, benefits, costs, economical result, production, agriculture, grants

Obsah

1	Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	12
1.1	Náklady podniku.....	13
1.2	Výnosy podniku.....	16
1.3	Tržby.....	18
1.4	Výsledok hospodárenia.....	20
1.5	Finančno-ekonomická analýza.....	24
2	Cieľ práce.....	27
3	Metodika práce a materiál.....	28
4	Vlastná práca.....	32
4.1	Charakteristika poľnohospodárskeho podniku.....	32
4.1.1	Charakteristika prírodných podmienok.....	33
4.1.2	Vybavenie podniku výrobnými faktormi.....	33
	a) Poľnohospodársky pôdny fond a jeho štruktúra.....	33
	b) Pracovné sily a produktivita práce.....	34
	c) Majetok a zdroje jeho krytia.....	36
	Majetková štruktúra podniku.....	36
	Kapitálová štruktúra podniku.....	37
4.1.3	Stručná charakteristika RV a ŽV.....	38
	Rastlinná výroba.....	38
	Živočíšna výroba.....	41
4.2	Analýza výnosov, tržieb, nákladov a výsledku hospodárenia.....	42
4.2.1	Analýza výnosov.....	42
	Analýza tržieb.....	44
	Tržby z RV.....	46
	Tržby zo ŽV.....	47
4.2.2	Podpory.....	50

4.2.3	Analýza nákladov	52
4.2.4	Analýza výsledku hospodárenia	54
4.3	Návrhy opatrení a odporúčania.....	57
5	Záver	58
6	Zoznam použitej literatúry	61
7	Prílohy.....	63

Zoznam skratiek a značiek

€	euro
a kol.	a kolektív
CEHZ	Centrálna evidencia
hospodárskych zvierat	
CP	cenné papiere
cukrovar. priem.	cukrovarský priemysel
DM	dlhodobý majetok
EÚ	Európska únia
FČ	finančná činnosť
ha	hektár
HD	hovädzí dobytok
HČ	hospodárska činnosť
jednoraz.	jednorazové
MČ	mimoriadna činnosť
m. n. m.	metrov nad morom
napr.	napríklad
nm	nanometer
odst.	odstavec
p. p.	poľnohospodárska pôda
PD	poľnohospodárske družstvo
RV	rastlinná výroba
Sd	sadzba dane
SR	Slovenská republika
t	tona
t. j.	to jest
tab.	tabuľka
TTP	trvalé trávne porasty
tzv.	takzvaný

VDJ	veľké d obytčie j ednotky
VH	výsledok h ospodárenia
zam.	z amestnanci
z. z.	zbierky z ákonov
ŽV	živočíšna výroba

Úvod

Poľnohospodárstvo zastupuje najstaršie odvetvie hospodárstva. Jeho hlavnou úlohou je zabezpečovať výživu obyvateľstva, ktorá je základným pilierom existencie spoločnosti a ľudstva. Poľnohospodárska výroba v sebe zahŕňa dve odvetvia, a to rastlinnú a živočíšnu výrobu. Je s ňou spojená existencia niekoľkých špecifik, ako sú úzka prepojenosť na pôdu, závislosť od klimatických podmienok a biologický proces výroby.

Okrem prírodných podmienok na slovenské poľnohospodárstvo vplývajú aj ekonomické a politické zmeny. Za jednu z najvýznamnejších zmien považujeme prechod z centrálne plánovanej výroby na trhové hospodárstvo. V centrálne plánovanom hospodárstve neexistovalo súkromné vlastníctvo. Vďaka tomu patrili všetky poľnohospodárske podniky do rúk štátu, ktorý ich riadil na základe viacročných plánov výroby, ktoré boli často nereálne. Do poľnohospodárstva plynuli rôzne príplatky a dotácie, boli stanovené subvencie a intervencie k predajným cenám, určené jednotné nákupné ceny a zavedené mnohé iné opatrenia.

Po roku 1989 nastúpilo trhové hospodárstvo a poľnohospodárske podniky sa museli prispôbiť novým podmienkam. Bolo pre ne namáhavé udržať si pozíciu v silnom konkurenčnom prostredí a zároveň dosiahnuť zisk. Boli nútené znižovať vysoké výrobné náklady. Toto obdobie je spojené aj so znižovaním rozsahu poľnohospodárskej, ale aj nepoľnohospodárskej výroby. Oddelenie pridruženej výroby znamenalo stratu značnej miery zisku, ktorý z nej plynul a malo vplyv aj na znižovanie počtu zamestnancov. Mnohé menšie podniky túto situáciu nezvládli a zanikli.

Ďalšou novou skutočnosťou pre poľnohospodárstvo bol vstup Slovenskej republiky do Európskej únie. Slovensko sa zaviazalo plniť spoločnú poľnohospodársku politiku. Pre poľnohospodárov to znamenalo celý rad pozitívnych, ale aj negatívnych dopadov. Základnou výhodou bola existencia uceleného systému, ktorý sa zaväzoval zvýšiť produktivitu v poľnohospodárstve, zabezpečiť primerané ceny a poskytnúť pravidelné podpory. Poľnohospodárstvo sa stalo dôveryhodným odvetvím. Dotácie predstavovali veľkú pomoc najmä pre malé poľnohospodárske podniky, ktorým by inak hrozil zánik. Problémom ale bolo, že slovenský poľnohospodári boli v porovnaní so západoeurópskymi konkurentmi kapitálovo poddimenzovaní. Na trh začali prenikať produkty zahraničných výrobcov, ktoré boli, aj vďaka vyspelým technológiám, mnohokrát oveľa lacnejšie a slovenskí poľnohospodári im konkurovali len s veľkými ťažkosťami.

Medzi jeden z posledných javov, ktoré ovplyvnil vývoj poľnohospodárstva, zaraďujeme stále pretrvávajúcu finančnú a odbytovú krízu, ktorá nastúpila v polovici roku 2008. Jej dopady sa naplno prejavili až v ďalšom roku. Slovenskí poľnohospodári zaznamenali obrovským prepad nákupných cien produkcie, stali sa neschopnými načas splácať svoje záväzky, takisto pokračoval úpadok živočíšnej výroby a vďaka nevýhodne nastavenej agrárnej politike Európskej únie ťažšie znášali dôsledky krízy. Vzhľadom na tieto skutočnosti mnohé poľnohospodárske podniky ukončili daný hospodársky rok s hlbokou stratou.

V závere možno povedať, že momentálna situácia na trhu nie je veľmi priaznivá. Poľnohospodárske podniky musia plne využívať prírodné podmienky, ktoré majú k dispozícii a urobiť všetko preto, aby dosiahli priaznivú výrobnú štruktúru. Je však potrebná aj pomoc zo strany štátu a Európskej únie, ktorých úlohou má byť účinná regulácia nákupných cien jednotlivých komodít a nastavenie spoločnej agrárnej politiky v prospech všetkých.

---

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Predmetom tejto časti práce bude charakteristika základných pojmov súvisiacich s výsledkom hospodárenia v poľnohospodárskom podniku, ktoré boli publikované v literárnych zdrojoch domácich a tiež zahraničných autorov.

Základnou funkciou poľnohospodárskych podnikov je podľa **BIELIKA, P. (2008)** tzv. produkčná funkcia, čiže zabezpečovanie potravín pre obyvateľstvo a poľnohospodárskych surovín pre priemysel. Okrem nej plnia podniky aj mnohé ďalšie funkcie, medzi ktoré môžeme zaradiť krajinotvornú funkciu (starostlivosť o krajinu a životné prostredie), sociálno-kultúrnu funkciu (osídlenie krajiny a jej trvalo udržateľný rozvoj), rekreačnú funkciu súvisiacu s rozvojom agroturistiky a iné. Hlavnou činnosťou poľnohospodárskych podnikov je poľnohospodárska výroba, ktorá sa člení na rastlinnú a živočíšnu výrobu. Rastlinná výroba predstavuje súbor odvetví poľnohospodárskej výroby, ktorých podstata spočíva vo využívaní pôdneho fondu. Produkty rastlinnej výroby môžu slúžiť ľudskej výžive buď priamo alebo až po ďalšom spracovaní, napr. v potravinárskom priemysle. Živočíšna výroba je zameraná na chov hospodárskych zvierat určených na výrobu potravín živočíšneho pôvodu a na výrobu surovín pre kožiarsky, textilný a farmaceutický priemysel.

Poľnohospodárske podniky majú svoje špecifické črty, medzi ktoré patria:

- vysoká závislosť od prírodných podmienok,
- časový nesúlad medzi priebehom výrobného a pracovného procesu,
- sezónnosť práce v poľnohospodárskej výrobe.

Základným špecifikom poľnohospodárskej výroby je, že sa realizuje za pomoci výrobného prostriedku – pôdy, ktorej prirodzená úrodnosť a ďalšie vklady za účelom zúrodnenia ovplyvňujú výrobné náklady a tým aj dosiahnuté výsledky podnikania. Ako ďalej uvádza **CHRASTINOVÁ, Z. (2001)** výrobné podmienky jednotlivých poľnohospodárskych podnikov sú rozdielne a vo veľkej miere závisia od prírodných podmienok. Medzi ďalšie osobité znaky poľnohospodárstva patrí biologický výrobný proces. Ten si vyžaduje prirodzený čas trvania, na ktorý vplýva striedanie ročných období a klimatické podmienky, čo zapríčiňuje sezónnosť reprodukčného procesu a naturálnu

---

formu produkovaných výrobných prostriedkov. Veľká časť týchto výrobkov má charakter vlastného medziproduktu, ktorý sa následne v podniku spotrebováva.

1.1 Náklady podniku

Nákladom sa podľa § 2 ods. 4 písmena e) **Zákona o účtovníctve (2009)** rozumie „zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť.“

PATAKY, J. – HACHEROVÁ, Ž. – KOČNER, M. (2008) uvádzajú, že náklady predstavujú zníženie ekonomických úžitkov v priebehu účtovného obdobia v podobe zníženia majetku alebo zvýšenia záväzkov. Z úžitkového hľadiska reprezentujú vyjadrenie hodnoty sumy použitého (spotrebovaného) a opotrebovaného majetku, nakupovaných prác a služieb v podniku.

Náklady delia uvedení autori na:

- Interné náklady – vyjadrujú spotrebu vlastných zásob, čiže majetku, ktorý podnikateľ získal vlastnou výrobnou činnosťou, vrátane spotreby prác a služieb realizovaných inými strediskami. Napr. spotreba mlieka ciciakmi, spotreba vlastných osív, oprava traktora vlastnou dielňou a pod.
- Externé náklady – predstavujú súhrn spotrebovaného majetku, ako aj prác a služieb, ktoré boli zabezpečené prostredníctvom styku s vonkajším okolím, napr. spotreba materiálu, spotreba energie, predaný tovar a pod.

EMMETT, S. (2008) člení náklady do dvoch hlavných kategórií, a to na fixné a variabilné. Pričom fixné náklady sú tie, ktoré sa vyskytujú v podniku každodenne, nezávisle na akejkoľvek činnosti, zatiaľ čo variabilné náklady sú vždy spojené s nejakou činnosťou.

Podľa **KUPKOVIČA, M. (2003)** sa akákoľvek podniková činnosť spája so spotrebou živej a zhmotnenej práce. Ale odpracované hodiny, spotrebovaný materiál a energia, opotrebovanie hmotného investičného majetku (strojov, zariadenia, dopravných prostriedkov) sú vyjadrené v naturálnych jednotkách, takže sa nedajú sčítať. Aby sme tak mohli urobiť, nazývame spotrebu nákladmi podniku, ktoré definujeme nasledovne:

„Náklady predstavujú peňažné ocenenie spotreby podnikových výrobných faktorov vynaložených podnikom na jeho výkony a ostatné účelovo vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou.“

LANG, H. (2005) uvádza náklady ako peňažne ocenené množstvá výrobných faktorov, služieb, poplatkov a daní počas zúčtovacieho obdobia, ktoré sú určené na vytvorenie podnikových výkonov.

Podľa tvrdenia **BIELIKA, P. (2008)** sú náklady podniku peňažné čiastky, ktoré boli podnikom účelne vynaložené na získanie výnosov. Predstavujú peňažné ocenenie spotreby podnikom vynaložených výrobných faktorov, ktoré slúžia na realizáciu jeho výkonov (výrobkov a služieb) a ostatné účelovo vynaložené náklady súvisiace s činnosťou podniku.

Náklady podniku predstavujú hodnotové vyjadrenie spotreby výrobných prostriedkov a práce. Sú totiž syntetickým indikátorom kvality práce podniku, lebo iba vďaka nim možno vyčíslieť, koľko stojí realizácia určitého výkonu. Vznikajú v okamihu spotreby.

Obdobne charakterizujú náklady aj **SYNEK, M. a i. (2007)**, ktorý tiež považuje podnikové náklady za peňažné čiastky, ktoré podnik účelne vynaložil na získanie výnosov. Avšak okrem toho uvádzajú, že náklady podniku tvoria:

- a) **bežné prevádzkové náklady** (spotreba materiálu a energie, osobné náklady)
- b) **odpisy dlhodobého majetku**,
- c) **ostatné prevádzkové náklady**,
- d) **finančné náklady** (úroky a iné finančné náklady),
- e) **mimoriadne náklady** (napr. dary, mimoriadne odmeny).

GURČÍK, Ľ (2004) chápe náklady ako finančné prostriedky vynaložené na zabezpečenie konkrétnych výrobkov, prác a služieb ako výsledkov (výstupov), resp. obchodného procesu. Náklady sú teda spotrebované výrobné faktory, ocenené v peňažných jednotkách.

Náklady sa tak v ekonomickej teórii, ako aj v podnikateľskej praxi diferencujú podľa rôznych hľadísk. Základným hľadiskom je členenie nákladov podľa druhov. Na základe toho hľadiska ich delíme nasledovne:

---

1. **Prevádzkové náklady** – zaraďuje sa tu:

- spotreba materiálu a energie,
- služby,
- osobné náklady,
- dane a poplatky,
- odpisy,
- rezervy a opravné položky k prevádzkovým nákladom,
- ostatné prevádzkové náklady.

2. **Finančné náklady** – zahŕňajú:

- predané cenné papiere a vklady,
- úroky,
- tvorby rezerv na finančné náklady,
- ostatné finančné náklady,
- daň z príjmov z bežnej činnosti.

3. **Mimoriadne náklady:**

- manká a škody,
- ostatné mimoriadne náklady.

4. **Dane z príjmov z mimoriadnej činnosti**

Podľa **DAŇKA, J. a i. (2003)** sú náklady definované ako peňažné vyjadrenie spotreby. Je neprípustné ich zamieňať ich s výdajmi, ktoré sa spájajú s poklesom podnikového majetku a nemajú bezprostrednú časovú a vecnú nadväznosť a nákladmi.

Aby bolo možné odkryť perspektívne zdroje znižovania nákladov a zhodnotiť dosahovanú úroveň konkrétnych nákladových položiek, klasifikujeme náklady podľa rôznych hľadísk a dôvodov. Najčastejšie sa uplatňuje členenie podľa:

- nákladových druhov – druhové členenie,
- položiek kalkulačného vzorca – kalkulačné členenie,
- závislosti nákladov od objemu výroby.

Náklady predstavujú významnú kategóriu aj v ekonomike poľnohospodárstva. Sú dôležitým nástrojom riadenia podnikateľských subjektoch v pôdohospodárskom rezorte a spájajú sa so spotrebou práce tvrdí **ZOBORSKÝ, I. M. (2006)**. Vplývajú na ne viaceré

špecifické činitele (živé organizmy a prírodné vplyvy), ktoré sa prejavujú vo výške a výkyvoch nákladov v závislosti od rozdielnych prírodných podmienok a vplyvu počasia.

Ďalej vyjadruje náklady v poľnohospodárstve:

- ako náklady, ktoré predstavujú peňažné čiastky vynaložené na výrobu poľnohospodárskych produktov (napr. materiálové, osobné a iné náklady),
- ako položky, ktoré nie sú peňažnými čiastkami, ale podľa účtovníctva sú zahrnuté medzi náklady (napr. odpisy).

GRZNÁR, M. – SZABO, L. – JANKELOVÁ, N. (2009) uvádzajú minimalizáciu nákladov ako strategický cieľ agrárnych výrobcov, čo je príznačné pre útlmové odvetvia. Realizácia tohto kritéria je na jednej strane výrazne ovplyvňovaná cenovým vývojom nakupovaných vstupov a na druhej strane je podmienená schopnosťou producentov optimalizovať kombináciu využívaných výrobných zdrojov (pôdy, práce a kapitálu, ako aj organizačného know-how) a optimalizovať produkčné portfólio podniku ako odpoveď na dopyt spotrebiteľov.

1.2 Výnosy podniku

Výnosom sa podľa § 2 ods. 4 písmena c) **Zákona o účtovníctve (2009)** rozumie „zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť.“

PATAKY, J. – HACHEROVÁ, Ž. – KOČNER, M. (2008) píšú, že výnosy predstavujú zvýšenie ekonomických úžitkov počas účtovného obdobia vo forme zvýšenia majetku alebo zníženia záväzkov. Z úžitkového hľadiska predstavuje výnos hodnotu reprodukovaného majetku, ktorý podnik získal svojou činnosťou.

Výnosy delia uvedení autori na:

- Interné výnosy – vyjadrujú výkony, ktoré podnikateľský subjekt získal v procese výroby. Napr. produkcia výrobkov z rastlinnej i živočíšnej výroby, prípadne nepoľnohospodárskej (priemyselnej) výroby, rôzne práce a služby vykonávané pre iné strediská napr. vnútropodniková doprava, opravy.

-
- Externé výnosy – sú hodnotovým vyjadrením realizovaných výkonov. Napr. tržby za realizované výrobky, tovar, rôzne služby a pod.

BIELIK, P. (2008) charakterizuje výnosy podniku na princípe tzv. akruálneho účtovníctva, ako peňažné čiastky, ktoré podnik získal zo všetkých svojich činností za určité účtovné obdobie bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k úhrade. Výnosy odlišuje od príjmov, nákladov od výdavkov a zisk od cash flow.

Výnosy sa realizujú v okamžiku vyskladania tovaru alebo poskytnutia služby. Medzi hlavné výnosy výrobného podniku patria tržby získané z predaja výrobkov, tovarov a poskytnutých služieb.

Podľa **ŠKORECOVEJ, E. (2005)** sú výnosy peňažným ekvivalentom realizovaných výkonov. Výnosy predstavujú definitívne overenie účelovosti vynaložených nákladov. Znamenajú prírastok majetku, ktorý vzniká realizáciou podnikových výkonov – predajom výrobkov, tovarov, poskytovaním prác alebo služieb. Najčastejšie sa prejavujú v peňažnej podobe. Získané peňažné prostriedky významne ovplyvňujú finančnú situáciu podniku a sú preň nevyhnutné na financovanie obnovenia – reprodukovania bežných podnikateľských aktivít.

SYNEK, M. a i. (2007) definuje, že výnosy predstavujú pre podniku peňažné čiastky, ktoré získal zo všetkých svojich činností za určité účtovné obdobie (mesiac, rok) bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k ich inkasu.

Podnikové výnosy tvoria:

- a) prevádzkové výnosy** získané z prevádzkovo-hospodárskej činnosti (tržby za predaj),
- b) finančné výnosy** získané z finančných investícií, cenných papierov, vkladov a účasí,
- c) mimoriadne výnosy** získané mimoriadne, napr. predajom odpísaných strojov.

GURČÍK, I (2004) člení výnosy v závislosti od objemu výkonov uskutočnených v konkrétnom vnútropodnikovom útvare na externé a interné.

Externé – podnikové výnosy tvoria:

- prevádzkové výnosy získané z prevádzkovo – hospodárskej činnosti podniku,
- finančné výnosy,
- mimoriadne výnosy.

1. Medzi **prevádzkové výnosy** zaraďujeme:

- tržby za predané výrobky, tovar a poskytnuté služby,
- zmena stavu zásob výrobkov, tovaru a nedokončenej výroby,
- aktivácia,
- ostatné prevádzkové výnosy (napr. výnosy z predaja zásob).

2. Medzi **finančné výnosy** patria:

- tržby z predaja cenných papierov,
- výnosy z finančných investícií,
- výnosy z krátkodobého finančného majetku,
- výnosové úroky,
- ostatné finančné výnosy.

3. Medzi **mimoriadne výnosy** zaraďujeme:

- prijaté úhrady za manká a škody,
- zúčtovanie rezerv a opravných položiek do mimoriadnych výnosov,
- ostatné mimoriadne výnosy.

1.3 Tržby

Tržby predstavujú hlavné výnosy podniku. **KUPKOVIČ, M. (2003)** definuje tržby ako peňažné príjmy získané za predaj výrobkov, služieb, príjmov z nájomného budov, pozemkov a pod. Uvádza, že tržby sú rozhodujúcim finančným zdrojom podniku a slúžia na:

- úhradu nákladov a zabezpečenie jednoduchej reprodukcie výrobných činiteľov,
- úhradu daní a poplatkov.

Hrubé tržby predstavujú sumu faktúr vydaných v priebehu obdobia a čisté tržby sú charakterizované ako hrubé tržby očistené o dobropisy za vrátený tovar a rôzne zľavy poskytnuté odberateľom.

SYNEK, M. (2007) rozlišuje hlavné výnosy jednotlivých druhov podnikov. U výrobného podniku sú to tržby za predaj vlastných výrobkov a služieb, u obchodného podniku je to tzv. obchodné rozpätie (rozdiel medzi predajnou a kúpnu cenou) a u bankového podniku rozdiel medzi úrokmi, ktoré banka získa za poskytnuté úvery a úroky, ktoré zaplatí za vklady.

Podľa **DAŇKA, J. (2003)** tržby predstavujú peňažnú čiastku, ktorú podnik získal predajom výrobkov, tovaru a služieb v danom účtovnom období. Najvyšší podiel z celkového objemu tržieb podniku dosahujú tržby za výrobky, prípadne za poskytované služby. Ich veľkosť je ovplyvňovaná:

- fyzickým objemom výroby,
- cenami realizovaných výrobkov,
- sortimentnou štruktúrou predaja,
- spôsobom fakturácie,
- dobou úhrady faktúr.

Podnik môže zvyšovať svoje tržby zvyšovaním kvality produkcie, vývojom nových výrobkov, zlepšovaním poskytovaného servisu, účinnou reklamou a pod.

Ďalej uvádza, že tržby a výnosy v podnikateľskom subjekte nemožno stotožniť. Výnosy sú širší pojem a okrem tržieb obsahujú tiež príjmy z predaja materiálových zásob a hmotného investičného majetku, aktivovanie materiálu, mimoriadne výnosy a cenové zvýhodnenia a znevýhodnenia a pod.

BIELIK, P. a i. (2005) píše, že tržby sú tvorené hodnotou predaja vyrobených výrobkov a poskytovaných služieb, predaja zásob, materiálu a inými, v rámci prevádzkovej sféry podniku realizovanými, predajmi. Obdobne ako predchádzajúci autor uvádzajú, že objem tržieb závisí od:

- fyzického objemu predaja,
- cien jednotlivých výrobkov dosahovaných na trhu,
- sortimentu a štruktúry predaja,
- spôsobu fakturácie a doby úhrady faktúr,
- marketingu, odbytu ako aj vývoju menových, devízových kurzov.

Tržby sú rozhodujúcim faktorom tvorby zisku, súčasne sú rozhodujúcim zdrojom financovania podniku.

1.4 Výsledok hospodárenia

Výsledkom hospodárenia je podľa § 2 ods. 4 písmena h) **Zákona o účtovníctve (2009)** „ocenený výsledný efekt činnosti účtovnej jednotky dosiahnutý v účtovnom období.“

KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ, M. (2007) považujú výsledok hospodárenia za jeden zo základných syntetických ukazovateľov, ktorý napriek tomu, že je ovplyvnený viacerými možnými deformačnými vplyvmi zo strany podnikov v snahe zaplatiť čo najnižšie dane, vypovedá o úspešnosti hospodárenia podniku. Okrem toho je aj základným zdrojom rastu majetku z vlastného imania. Jeho výška je rozhodujúca pre návratnosť bankových úverov a vyplácanie odmien subjektom, ktoré sa podieľajú na základnom kapitáli podniku.

Skutočná použiteľnosť kapitálu v podobe zisku však závisí od miery transformácie vyprodukovaného výsledku hospodárenia na peňažné prostriedky.

Podľa **PATAKYHO, J. – HACHEROVEJ, Ž. – KOČNERA, M. (2008)** predstavuje hospodársky výsledok základný informačný zdroj o finančnom hospodárení účtovnej jednotky za príslušné účtovne obdobie. Zároveň je chápaný ako výsledný ukazovateľ efektívnosti a výkonnosti (výnosovej situácie) podnikateľského subjektu. Úroveň vývoja výsledku hospodárenia v určitom časovom období ako aj jeho porovnanie s dosiahnutým výsledkom hospodárenia podobných podnikov, umožňuje podniku i externým používateľom účtovných informácií analyzovať ekonomickú úspešnosť podnikania a predikovať budúcnosť jeho vývoja.

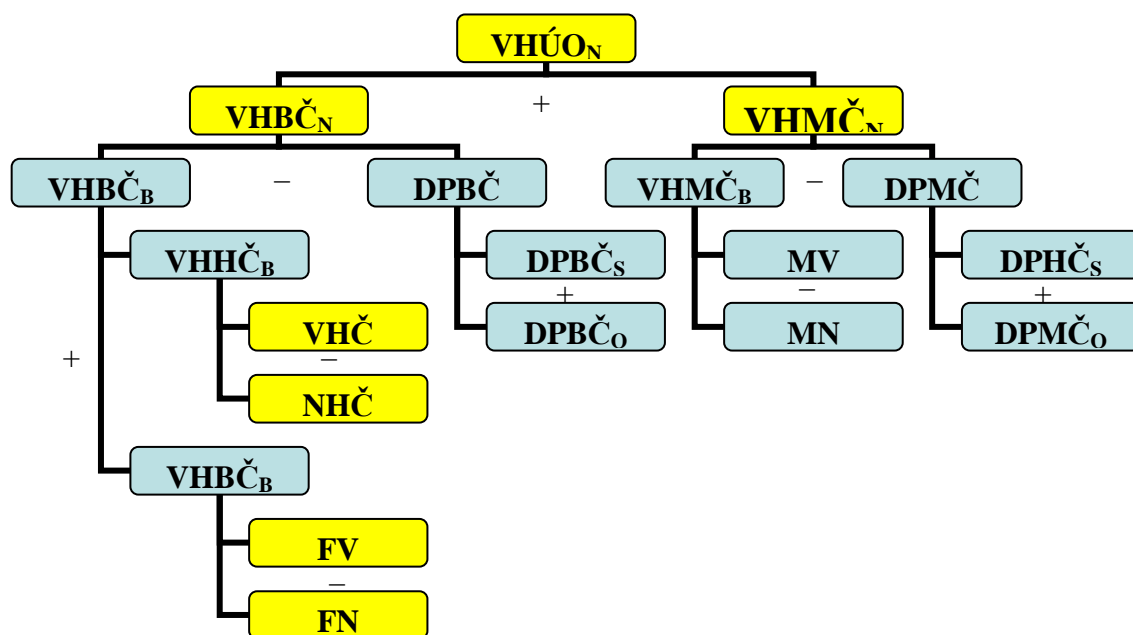
Reálne vyčíslenie výsledku hospodárenia v podvojnom účtovníctve vyžaduje splnenie zákonom ustanovených zásad týkajúcich sa rozsahu, spôsobu a preukázateľnosti vedenia účtovníctva počas účtovného obdobia a pri uzatváraní účtovných kníh.

Vykázaný výsledok hospodárenia – zisk alebo strata – závisí na:

- používanej sústave účtov,
- účtovnom spôsobe vyjadrenia kolobehu majetku,

- oceňovaní majetku a záväzkov,
- rozsahu, obsahu a členení nákladov a výnosov,
- ustanovených obsahových princípoch a metodických prístupoch k vyčísleniu výsledku hospodárenia.

ZALAIA, K. (2008) tvrdí, že celkový hospodársky výsledok dosiahnutý za účtovné obdobie je ukazovateľom úspešnosti podniku v jeho predmete činnosti, teda v jeho bežnej činnosti, ako aj ukazovateľom prípadných mimoriadnych udalostí, ktorých výnosy, resp. náklady vyúsťujú do mimoriadneho výsledku hospodárenia. Mimoriadny výsledok určujú väčšinou náhodné, nepredvídateľné udalosti, ktoré zo strany manažmentu podniku nie sú ovplyvniteľné. Pyramídový rozklad výsledku hospodárenia zobrazuje obrázok 1.

Obr. 1

Model štruktúry hospodárskeho výsledku

Kde:

$VHČ_N$ – výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení (netto),

$VHMČ_N$ – výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti po zdanení (netto),

$VHBCČ_B$ – výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením (brutto),

$DPBČ$ – daň z príjmov za bežnú činnosť,

DPBČ_S – daň z príjmov za bežnú činnosť splatná,
DPBČ_O – daň z príjmov za bežnú činnosť odložená,
VHMČ_B – mimoriadny výsledok hospodárenia pred zdanením (brutto),
DPMČ – daň z príjmov z mimoriadnej činnosti,
DPMČ_S – daň z príjmov z mimoriadnej činnosti splatná,
DPMČ_O – daň z príjmov z mimoriadnej činnosti odložená,
VHHČ_B – výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti pred zdanením (brutto),
VHFČ_B – výsledok z hospodárenia z finančných činností pred zdanením (brutto),
VHČ – výnosy z hospodárskej činnosti,
NHČ – náklady na hospodársku činnosť,
FV – finančné výnosy,
FN – finančné náklady,
MV – mimoriadne výnosy,
MN – mimoriadne náklady.

Pri posudzovaní výkonnosti podniku a jej predpokladaného budúceho vývoja je potrebné analyzovať tvorbu hospodárskeho výsledku z bežnej činnosti. Ten je výsledkom úspešnosti podniku v prevádzkovej, resp. hospodárskej činnosti a vo finančnej činnosti.

CHAJDIAK, J. (2004) konštatuje, že najdôležitejším ukazovateľom produkcie z pohľadu súkromného vlastníctva firmy je výsledok hospodárenia, ktorý sa vypočíta sa ako rozdiel výnosov a nákladov firmy. V praxi sa často používa pojem zisk pre kladný výsledok hospodárenia a strata pre záporný výsledok hospodárenia.

KOŠČO, T. a i. (2006) tvrdia, že výsledok hospodárenia podniku je rozdielom medzi všetkými podnikovými výnosmi a všetkými podnikovými nákladmi. Keď sú tieto výnosy vyššie ako náklady, výsledok hospodárenia má podobu zisku, ak je to naopak, má formu straty. Zisk ako finančný výsledok podnikovej činnosti je významným kvalitatívnym ukazovateľom. Charakterizuje efektívnosť používania podnikového kapitálu, je zdrojom dôchodkov vlastníkov a dôležitým zdrojom financovania rozvoja podniku.

Podľa **VLACHYNSKÉHO, K. a i. (2006)** možno výšku hospodárskeho výsledku v podniku vyčíslit' dvoma spôsobmi:

1. ako rozdiel medzi vlastným imaním podniku na konci a na začiatku sledovaného obdobia (v prípade prírastku vlastného imania podnik dosahuje zisk, v prípade jeho úbytku stratu),
2. ako rozdiel medzi výnosmi a nákladmi podniku (ak výnosy prevyšujú náklady je výsledkom zisk, v opačnom prípade je výsledkom strata).

Výška dosiahnutého výsledku hospodárenia závisí od niekoľkých základných činiteľov, a to od:

- objemu realizovanej produkcie,
- štruktúry realizovanej produkcie,
- ceny jednotky realizovanej produkcie,
- nákladov na jednotku realizovanej produkcie.

VLACHYNSKÉHO, K. a i. (2006) ďalej uvádzajú, že v súlade so všeobecne platnými úpravami podnik rozdeľuje zisk v tomto poradí:

1. na úhradu daní,
2. na časť odčerpávanú vlastními podnikmi,
3. na samo financovanie podniku.

Rozsah samo financovania podniku významne závisí od daňovej politiky a od politiky, ktorá sa uplatňuje pri odčerpávaní časti zisku vlastními podnikmi.

Podľa **SYNEKA, M. a i. (2007)** plní zisk niekoľko dôležitých funkcií:

- je kritériom rozhodovania o všetkých základných otázkach ekonomiky podniku – o objeme výroby, nových výrobkoch, investíciách,
- je hlavným zdrojom akumulácie, t.j. tvorby finančných zdrojov pre ďalší rozvoj podniku,
- je základom rozdeľovania dôchodkov medzi vlastníkov, investorov a štát,
- je základným motívom podnikania a môže byť základom hmotného zainteresovania pracovníkov.

Za netypický ukazovateľ výsledku výrobných a obchodných činností podniku považujú **KOTULIČ, R. –KIRÁLY, P. – RAJČANIOVÁ, M. (2007)** pridanú hodnotu. Tá totiž nie je očistená o viaceré nákladové položky ako sú odpisy, osobné náklady a ostatné náklady na hospodársku činnosť podniku a preto sa nepovažuje za formu výsledku hospodárenia v pravom zmysle slova. Napriek tomu má významnú vypovedaciu schopnosť.

1.5 Finančno-ekonomická analýza

Finančná analýza sa zapodieva finančnou situáciou podniku, tvrdí **VLACHYNSKÝ, K. (2006)**. Jej úlohou je:

- charakterizovať splnenie finančných cieľov podniku,
- odhaľovať príčiny odchýlok skutočnosti od plánovanej kvantifikácie cieľov,
- posudzovať, či plánované finančné ciele podniku boli stanovené reálne a dostatočne mobilizačne a či boli zvolené adekvátne nástroje a opatrenia na ich zabezpečenie,
- charakterizovať finančné zdravie podniku a jeho očakávaný budúci vývoj ako aj celkové postavenie podniku na trhu.

KOŠČO, T. (2006) považuje za cieľ finančnej analýzy hodnotenie súčasnej finančnej situácie podniku a poukázanie, resp. zistenie faktorov, ktoré ju ovplyvňujú. To vyžaduje posúdiť vzťah medzi podnikovým majetkom a finančnými zdrojmi jeho krytia. Na žiaduci stav medzi týmito položkami poukazujú dve pravidlá:

- zlaté bilančné pravidlo,
- zlaté pravidlo financovania.

Zlaté bilančné pravidlo vyžaduje, aby sa na obstaranie dlhodobo viazaného kapitálu, stálych aktív využili finančné zdroje, ktoré sú dlhodobo k dispozícii. Pritom má platiť, že objem dlhodobých zdrojov je väčší, ako je objem stálych aktív.

Zlaté pravidlo financovania vyjadruje časový súlad medzi disponibilnosťou finančných zdrojov a viazanosťou majetku, ktorý bol ich prostredníctvom obstaraný. To vyžaduje, aby finančný kapitál bol k dispozícii takú dobu, ktorá zodpovedá životnosti majetku, ktorý bol obstaraný na jeho základe. Ak sa musí kapitál vrátiť skôr, ako sa odpísal

---

investičný majetok, vzniká napätie medzi potrebou a zdrojmi finančných prostriedkov, čo má za následok nežiaduci ekonomický dôsledok.

Posúdenie finančnej situácie podniku sa realizuje pomocou pomerových finančných ukazovateľov, ktoré sú usporiadané tak, aby odrážali všetky dôležité stránky finančnej situácie podniku. Najčastejšie sa finančné pomerové ukazovatele členia nasledovne:

- ukazovatele likvidity,
- ukazovatele aktivity,
- ukazovatele zadlženosti,
- ukazovatele rentability – výnosnosti,
- ukazovatele trhovej hodnoty podniku.

Podľa **GURČÍKA, Ľ (2004)** má finančná analýza analytický, ale aj hodnotiaci charakter. Umožňuje odhaliť silné a slabé stránky podniku, ktoré determinujú jeho finančný stav a tak sa stáva veľmi užitočným diagnostickým prostriedkom umožňujúcim posudzovať finančné zdravie podniku. Chápe ju ako rozbor účtovných údajov zameraných na poznanie finančnej situácie podniku a činiteľov, ktoré ju ovplyvňujú.

Podľa **BELICU, M. (2002)** medzi základné informačné zdroje, ktoré slúžia pre výpočet ukazovateľov finančnej analýzy sú:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- výkaz o majetku a záväzkov,
- výkaz o príjmoch a výdavkoch,
- kontokorentný účet.

Ďalej **BELICA, M. (2002)** uvádza, že význam finančnej analýzy spočíva predovšetkým, v tom že:

- určuje diagnózu stavu podnikovej ekonomiky, jej vývoja i predpokladov ďalšieho smerovania,
- odhaľuje nezrovnalosti v ekonomickom správaní sa podnikateľského subjektu a to v čase, keď je ešte možné zvrátiť nepriaznivý vývoj,

-
- komparuje všetky najdôležitejšie faktory či ukazovatele, ktoré sú významné pre zdravý vývoj podniku aj v ohľade na stav konkurenčného prostredia.

Informácie, ktoré sa týkajú finančného stavu podniku, sú predmetom záujmu mnohých subjektov prichádzajúcich do kontaktu s daným podnikom. Podľa **GRÜN WALDA, R. – HOLEČKOVEJ, J. (2007)** medzi tieto subjekty patria predovšetkým:

- management,
- vlastníci,
- potenciálni investori,
- banky,
- obchodní partneri,
- zamestnanci,
- štát a jeho orgány,
- konkurenti.

Podľa **ALEXÝHO, J. – SIVÁKA, R. (2005)** k nosným otázkam finančnej analýzy podniku patrí:

- analýza likvidity – je zameraná na posúdenie schopnosti podniku uhrádzať svoje záväzky.
- analýza finančnej štruktúry – je orientovaná na skúmanie a posúdenie finančných zdrojov podniku a ovplyvňovanie ich racionálnej štruktúry.
- analýza aktivity – je upriamená na skúmanie efektívnosti využitia podnikového majetku.
- analýza rentability - predstavuje analýzu pasív súvahy a predstavuje určitú syntézu predchádzajúcich troch analýz, ktorých výsledky sa premietajú v rentabilite a poskytujú komplexný pohľad na činnosť podniku
- analýza trhovej hodnoty – uplatňuje sa pri nej pohľad subjektov situovaných v trhovom okolí podniku, ktorí majú záujem o jeho trhovú hodnotu.

---

2 Cieľ práce

Cieľom záverečnej práce je zhodnotiť vývoj hospodárskeho výsledku a jeho použitie vo vybranom poľnohospodárskom podniku. Vzhľadom k tomu, že výsledok hospodárenia determinujú výnosy a náklady, ďalším cieľom je zhodnotiť vývoj výnosov a nákladov a zistiť vplyv faktorov, ktoré ich ovplyvňujú v danom podniku.

Uskutočnenie analýzy výnosov, tržieb, nákladov a výsledku hospodárenia a zistenie príčin ich vývoja si vyžiadalo hlbšie sa oboznámiť so skúmaným subjektom, t.j. zistiť podmienky, v ktorých uskutočňuje svoje podnikateľské aktivity a s akými zdrojmi disponuje, resp. aj ako efektívne ich využíva.

Preto parciálnym cieľom záverečnej práce je:

- analýza výrobných faktorov – pôdneho fondu, pracovných síl, majetku a zdrojov jeho krytia,
- analýza ostatných zložiek výnosov,
- osobitná analýza tržieb,
- analýza celkových nákladov podniku.

Na záver týchto informácií bude cieľom zistiť rezervy, ktoré má podnik v zlepšení hospodárskeho výsledku cestou rastu tržieb a výnosov, prípadne znížením nákladov a navrhnúť prípadné opatrenia, ktoré by hospodársky výsledok zvýšili.

---

3 Metodika práce a materiál

Vypracovanie záverečnej práce bolo uskutočnené podľa vopred stanovenej metodiky, ktorá sa odvíjala od stanoveného cieľa. Vypracovaniu vlastnej práce predchádzalo štúdium odbornej a vedeckej literatúry, prehľadov a štatistických zisťovaní. Súhrn týchto poznatkov je spracovaný v prehľade literárnych zdrojov z domova i zo zahraničia.

Analýza výsledku hospodárenia bola uskutočnená v Poľnohospodárskom družstve Čakajovce a Dražovce, hospodáriacom v kukuričnej výrobnjej oblasti Nitrianskeho kraja so subtypom kukurično-pšeničnej výrobnjej oblasti za päťročné obdobie, za roky 2005 až 2009.

Vlastná práca je rozčlenená na dve časti. Prvá časť sa zaoberá charakteristikou podniku a druhá, ťažisková časť je zameraná na analýzu výnosov, tržieb, nákladov a výsledku hospodárenia.

1. Charakteristika podnikateľského subjektu obsahuje:

1.1 Právne usporiadanie a predmet činnosti

1.2 Vybavenie a využitie výrobných faktorov vo vybranom poľnohospodárskom podniku

- poľnohospodársky pôdny fond je charakterizovaný výmerou a štruktúrou,
- pracovné sily a úroveň produktivity sú vyjadrené: počtom zamestnancov, štruktúrou pracovníkov podľa pracovného zaradenia, produktivita práce je vyjadrená hodnotou výnosov, výroby, tržieb a hrubej pridanej hodnoty a čistej pridanej hodnoty v prepočte na jedného pracovníka, vývoj produktivity práce je konfrontovaný s vývojom priemernej mzdy,
- majetková a kapitálová štruktúra je hodnotená pomocou hodnoty majetku, štruktúry majetku a jeho vývoja, vybavenosťou podniku majetkom na 1 hektár a 1 zamestnanca, efektívnosťou využitia majetku, dobou inkasa pohľadávok, ďalej pomocou hodnoty zdrojov krytia majetku, vývojom a štruktúrou týchto zdrojov, mierou samo financovania, výškou cudzích zdrojov krytia na 1 hektár p. p., mierou zadlženosti, úverovou zaťaženosťou a dobou splatnosti záväzkov.

Metodický postup výpočtu ukazovateľov

Analýza pracovných síl a produktivity práce:

Výnosy / Počet zamestnancov

Výroba / Počet zamestnancov

Tržby / Počet zamestnancov

GVA / Počet zamestnancov

NVA / Počet zamestnancov

Hrubá pridaná hodnota (GVA) = Výroba + Obchodná marža – Výrobná spotreba

Čistá pridaná hodnota (NVA) = GVA – Odpisy

Priemerná mzda = Celkové vyplatené mzdy za 1 mesiac / Počet zamestnancov

Majetková a kapitálová vybavenosť:

Doba inkasa pohľadávok = Krátkodobé pohľadávky / Tržby * 365

Miera samo financovania = Vlastný kapitál / Celkový kapitál * 100

Miera zadlženosti = Cudzí kapitál / Celkový kapitál * 100

Úverová zaťaženosť = (Bankové úvery + Finančné výpomoci) / Celkový kapitál * 100

Doba splatnosti záväzkov = Krátkodobé záväzky / Tržby * 365

1.3 Charakteristika rastlinnej a živočíšnej výroby

- rastlinná výroba je charakterizovaná dosiahnutými hektárovými úrodami k 31.12. daného roka,
- živočíšnu výrobu charakterizujú stavy jednotlivých druhov zvierat k 31.12. daného roka.

2. Analýza výnosov, tržieb, nákladov a výsledku hospodárenia – je ťažiskovou časťou práce a jej obsahom je:

2.1 Analýza výnosov a tržieb

2.1.1 Analýza výnosov a ich štruktúra – vychádza z členenia výnosov zodpovedajúceho výkazu zisku a strát.

2.1.2 Analýza tržieb – analyzuje dosiahnuté tržby v podniku a zameriava sa predovšetkým na tržby z rastlinnej a živočíšnej výroby ako aj ich rozklad podľa jednotlivých položiek.

2.2 Analýza podpôr prúdiacich do poľnohospodárskeho podniku – zhodnotenie podpôr, ktoré podnik čerpá z externých zdrojov.

2.3 Analýza nákladov podniku a ich štruktúra – vychádza z členenia nákladov zodpovedajúceho výkazu zisku a strát.

2.4 Analýza hospodárskeho výsledku podniku – zhodnotenie dosiahnutého výsledku hospodárenia a jeho použitia.

3. Záver a návrhy opatrení

Trhovosť a efektívnosť využitia celkového kapitálu:

Trhovosť = Realizované množstvo produkcie / Vyrobené množstvo produkcie * 100

Rentabilita celkového kapitálu = (VH + Nákladové úroky * (1 – Sd)) / Celkový kapitál

Rentabilita nákladov = VH / Náklady spolu

Objem rentability = VH / Výmera poľnohospodárskej pôdy

Použité metódy:

- **metóda analýzy** – bola najviac uplatňovanou metódou v práci, táto metóda umožňuje stále hlbšie skúmať riešenú problematiku,
- **metóda syntézy** – táto metóda bola použitá hlavne v konečnom závere práce,
- **metóda komparácie** – použitá bola najmä pri porovnávaní vývoja a tempa vývoja jednotlivých ukazovateľov,
- **štatistické metódy** – z týchto metód boli najviac využité aritmetický priemer, vážený aritmetický priemer, indexová metóda (bázický index), variačné rozpätie,

$$\text{Aritmetický priemer} = \frac{\sum_{j=1}^n x_j}{n} \quad n = \text{počet pozorovaní}$$

$$\text{Vážený aritmetický priemer} = \frac{\sum_{i=1}^m x_i n_i}{n}$$

Bázický index = Bežné obdobie / Bázické obdobie * 100

Bázické obdobie = východiskové obdobie

Bežné obdobie = posledný sledovaný rok

$$\text{Variačné rozpätie} = \frac{x_{\max} - x_{\min}}{x_{\text{priem}}} * 100$$

- **grafická metóda** – bola použitá pre názornejšie vyjadrenie úrovne a vývoja jednotlivých ukazovateľov.

Materiál:

Záverečná práca bola vypracovaná na základe údajov získaných z výkazu ziskov a strát, súvahy, výročných správ, vnútropodnikovej evidencie a ďalších zdrojov, ktoré sú obsiahnuté v zozname použitej literatúry.

---

4 Vlastná práca

4.1 Charakteristika poľnohospodárskeho podniku

Poľnohospodárske družstvo Čakajovce a Dražovce bolo založené 10. januára 1991 so sídlom v Čakajovciach. Štatutárnym orgánom je predstavenstvo poľnohospodárskeho družstva, ktoré je zároveň aj jeho výkonným orgánom. Zapisované základné imanie predstavuje sumu 156 011 €.

Družstvo samostatne podniká vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku a zabezpečenia hospodárskych a sociálnych potrieb svojich členov. Hlavnou činnosťou je rastlinná a živočíšna výroba a poskytovanie služieb v poľnohospodárstve.

Poľnohospodárske družstvo Čakajovce a Dražovce je držiteľom živnostenského oprávnenia na vykonávanie ohlasovanej činnosti:

1. veľkoobchod s obilím, osivom a krmivom,
2. veľkoobchod s poľnohospodárskymi základnými produktmi a živými zvieratami,
3. sprostredkovanie obchodu poľnohospodárskych základných surovín, živých zvierat,
4. výroba hotového krmiva pre hospodárske zvieratá,
5. výroba ostatných potravinárskych výrobkov,
6. opravy poľnohospodárskych strojov,
7. sprostredkovanie dopravy,
8. podnikateľské poradenstvo v oblasti poľnohospodárstva,
9. prenájom nehnuteľností,
10. činnosť účtovných poradcov,
11. inštalácia elektrických rozvodov a zariadení na bezpečné napätie.

Družstvo hospodári na celkovej výmere 983, 90 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho 3,34 ha tvoria trvalé trávne porasty. Obhospodarovaná pôda leží vo výhodnej lokalite okresu Nitra, celkom na ôsmich katastrálnych územiach: Čakajovce, Dražovce, Zbehy, Jelšovce, Lužianky, Šurianky, Mlynárce. Z celkovej výmery má podnik vlastnú pôdu o výmere 13,64 ha. Ostatnú má prenajatú od Biskupského úradu, Slovenského

---

pozemkového fondu a fyzických osôb. Nájomný vzťah je zabezpečený nájomnými zmluvami na dobu 15 rokov.

Poľnohospodárske družstvo uplatňuje odvetvový systém riadenia, má jedno stredisko rastlinnej výroby a mechanizácie, dve strediská živočíšnej výroby. V poľnohospodárskej činnosti podniká od svojho vzniku. V rastlinnej výrobe sa zameriava na pestovanie obilnín, cukrovej repy, olejní a krmovín. V živočíšnej výrobe sa špecializuje na chov hovädzieho dobytká a chov ošípaných.

4.1.1 Charakteristika prírodných podmienok

Poľnohospodársky podnik sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenskej republiky. Prevažná časť poľnohospodárskych pozemkov sa nachádza na rovinnom území po oboch stranách potoku Dobrotka v nadmorskej výške asi 190 m. n. m. Hospodársky obvod vytvára súvislý komplex. Orná pôda je zaradená do kukuričného výrobného typu so subtypom kukurično-pšeničným. Tento výrobný typ je vhodný tak pre pestovanie obilnín, olejní ako aj krmovín, ale obzvlášť pre teplomilnú kukuricu, slnečnicu a cukrovú repu.

Juhozápad Slovenska sa zaraďuje vzhľadom k svojmu nížinatému charakteru k najteplejším, ale zároveň aj najsuchším oblastiam Slovenskej republiky, čo pre poľnohospodárske podniky znamená zvýšené nároky na zavlažovanie.

4.1.2 Vybavenie podniku výrobnými faktormi

Výrobné faktory chápeme ako najzákladnejšie prvky, ktoré sa vkladajú do procesu výroby, aby sa použili na vytvorenie finálneho produktu. Medzi tri základné výrobné faktory patria pôda, práca a kapitál.

a) Poľnohospodársky pôdny fond a jeho štruktúra

V poslednom sledovanom roku vybrané poľnohospodárske družstvo hospodáril na celkovej výmere 926,32 ha poľnohospodárskej pôdy, ktorú malo deklarovánú v žiadosti o priame platby. Táto výmera sa mení skoro každý rok podľa investičných aktivít v priemyselnom parku a obciach podľa katastra, kde družstvo pôdu obhospodaruje.

Pôda, s ktorou družstvo hospodári sa zaraďuje do rôznych cenových skupín. Do cenovej skupiny 19 patria pozemky ležiace v katastri Čakajoviec a Šurianok. Pozemky pripadajúce katastru Jelšoviec a Lužianok patria do cenovej skupiny 16. Ostatná pôda sa zaraďuje do cenovej skupiny 15.

Celková výmera poľnohospodárskej pôdy oproti roku 2005 klesla o 75,95 ha, t.j. o 7,58 %. Výmera trvalých trávnych porastov ostala počas celého obdobia nezmenená, zmenila sa iba výmera ornej pôdy. Tento postupný úbytok ornej pôdy zapríčinila rozširujúca sa výstavba priemyselného parku „Sever“ Dražovce a zároveň aj úbytok pôdy v Čakajovciach v dôsledku realizácie stavby obecnej bytovky, ako aj haly na výrobu plastových okien, ktorá vyrástla na 2 ha najúrodnejšej pôdy.

Výmeru a štruktúru pôdneho fondu za roky 2005 – 2009 zobrazuje tabuľka 1.

Tab. 1

Výmera a štruktúra pôdneho fondu v ha

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Orná pôda	998,93	971,65	953,07	980,56	922,98	-75,95	92,40
TTP	3,34	3,34	3,34	3,34	3,34	0	100,00
Poľnohospodárska pôda spolu	1 002,27	974,99	956,41	983,9	926,32	-75,95	92,42

Zdroj: Výročná správa za roky 2005 – 2009

Úbytkom ornej pôdy prichádza družstvo o výrobný prostriedok, ktorý má dopad na nižšiu produkciu tržných poľnohospodárskych plodín, nižšie tržby, kvôli čomu môže menej investovať a má obmedzenie v podnikaní.

b) Pracovné sily a produktivita práce

Na začiatku sledovaného obdobia zamestnával poľnohospodársky podnik 40 zamestnancov. Tento počet z roka na rok klesal a v roku 2009 to bolo o 13 zamestnancov

menej, teda iba 27. Najväčší pokles družstvo zaznamenalo pri robotníkoch živočíšnej výroby, najmä v dôsledku znižovania stavov zvierat. Ich počet sa znížil o 53,85 %. Robotníci rastlinnej výroby predstavovali najpočetnejšiu kategóriu s priemerným podielom 38,00 %. Napriek tomu, že sa ich počet sa za sledované obdobie tiež znížil, svoje vedúce postavenie nestratili a v roku 2005 tvorili 40,74 % z celkového počtu zamestnancov. Priemerný vek zamestnanca bol 50 rokov.

Štruktúru pracovníkov podľa pracovného zaradenia uvádza príloha 2.

Výmera poľnohospodárskej pôdy pripadajúca na jedného zamestnanca každým rokom rástla. Je to spôsobené tým, že aj keď sa znižuje rozloha poľnohospodárskej pôdy, počet zamestnancov klesá rýchlejšie. V roku 2009 prislúchalo na jedného pracovníka družstva 34,31 ha poľnohospodárskej pôdy.

Vývoj produktivity práce, ako aj priemernej mesačnej mzdy poskytuje tabuľka 2.

Tab. 2

Vývoj priemernej mesačnej mzdy v € a produktivita práce

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Počet zamestnancov	40	35	30	29	27	-13,00	67,50
Výnosy / počet zam.	39 629	41 760	50 773	54 183	46 612	6 983	117,62
Výroba / počet zam.	31 356	33 325	39 163	43 316	30 910	-446	98,58
Tržby / počet zam.	30 403	33 074	45 872	41 603	35 265	4 862	115,99
GVA / počet zam.	13 112	13 130	14 964	15 409	5 407	-7 704	41,24
NVA / počet zam.	7 760	7 013	7 828	8 027	-2 521	-10 281	-32,49
Priemerná mesačná mzda v na 1 zam.	516,83	600,15	693,06	746,6	746,6	229,77	144,46

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009, vlastné výpočty

Priemerná mesačná mzda sa vyvíjala priaznivo. V roku 2008 vzrástla oproti východiskovému roku o takmer 230 €, čo predstavuje nárast o viac ako 30 %. Nárast tohto ukazovateľa sa zabezpečil plánovaným zvyšovaním mzdy zo strany poľnohospodárskeho družstva a výrobou zabezpečovanou s výrazne nižším počtom zamestnancov. Zároveň

---

zamestnanci dosiahli tento zárobok tak, že odrobili väčší počet nadčasových hodín, lebo objem výroby sa neznížil. V roku 2009 sa mzdy nezvyšovali. Všetku prácu družstvo muselo zvládnuť s menším počtom zamestnancov a s podstatne vyšším počtom nadčasových hodín, za ktoré muselo zamestnancov vyplácať nadčasové príplatky a príplatky za sobotu a nedeľu.

Produktivita práce rástla až do roku 2008, kedy nastal zlom a v roku 2009 medziročne klesla o 13,97 %, na hodnotu 46 612 €. Napriek tomuto poklesu, oproti východiskovému roku vzrástla o 6 983 €, čiže o 17,62 %. Obdobný vývoj mali aj tržby pripadajúce na jedného zamestnanca ktorých priemerná výška predstavovala hodnotu 37 243 €. Hrubá pridaná hodnota na jedného pracovníka, tak isto aj čistá pridaná hodnota na jedného pracovníka sa vyvíjali negatívne. Hrubá pridaná hodnota oproti roku 2005 klesla o 58,76 % a čistá pridaná hodnota až o 67,51 %.

c) Majetok a zdroje jeho krytia

Tak majetok ako aj kapitál sú pre podnik veľmi dôležité. Majetková štruktúra podniku predstavuje všetky prostriedky, ktoré podnik vo svojej činnosti obstaráva, používa a vytvára a s ktorými vo vlastnom záujme hospodári. Pod kapitálovou štruktúrou chápeme štruktúru zdrojov krytia majetku.

Majetková štruktúra podniku

Za sledované obdobie poľnohospodárske družstvo zaznamenalo výrazný pokles majetku až o 83,12 %. Okrem tohto zníženia hodnoty, je vidieť aj zmena v štruktúre majetku. Vo východiskovom roku 2005 sa neobežný majetok podieľal na celkovom majetku družstva 51,76 %. Jeho hodnota sa za sledované obdobie výraznejšie nezmenila, vzrástla iba o 8,07 % a so sumou 1 001 761 € sa v roku 2009 podieľala 57,24 % na celkovej hodnote majetku. S výnimkou roku 2005 sa na tomto majetku podieľali iba dlhodobý hmotný a dlhodobý finančný majetok, pričom najväčší podiel počas celého sledovaného obdobia mal dlhodobý hmotný majetok s priemernou ročnou hodnotou 999 394 €.

Pri obežnom majetku nastal za dané päťročné obdobie pokles hodnoty o 26,42 %. Ten sa týkal všetkých položiek, okrem finančných účtov, ktoré vzrástli až o 140,80 %.

Najviac sa na tomto majetku podieľali zásoby, s priemerným podielom 23,93 % a krátkodobé pohľadávky so 16,89 %. Najvýraznejší pokles zaznamenali dlhodobé pohľadávky, ktoré klesli o vyše 99 %, pričom v roku 2008 dosiahli nulovú hodnotu.

Vývoj, štruktúru a vybavenosť daného podniku majetkom uvádza príloha 3.

Vybavenosť podniku majetkom klesala. V poslednom sledovanom roku prislúchalo na 1 ha poľnohospodárskej pôdy 1 889 € majetku, čo bolo o vyše 10,06 % menej ako v roku 2005. Napriek tomu vybavenosť podniku dlhodobým hmotným majetkom vzrástla o 3,35 %, a to preto, že dlhodobý nehmotný majetok daný podnik vykazoval iba v prvom sledovanom roku. Kvôli znižovaniu počtu zamestnancov vzrástla majetková vybavenosť pracovnej sily o 41,51 % a v roku 2009 na jedného zamestnanca podniku pripadal dlhodobý hmotný majetok v hodnote 37 069 €. Efektívnosť využívania majetku za prvé štyri sledované roky rástla, ale v roku 2009, v ktorom výrazne poklesli celkové výnosy sa medziročne znížila o 21,74 %. V roku 2009 na 1 € dosiahnuté výrobou prislúchalo 0,75 € neobežného majetku. Hrubá pridaná hodnota na 1 jednotku majetku bola za obdobie rokov 2005 – 2008 relatívne stála, iba v roku 2009 klesla o 68 %, na hodnotu 0,08 €. Doba inkasa pohľadávok sa výrazne zlepšila. V roku 2009 trvalo inkaso pohľadávok 65 dní, čo je o 73 dní menej ako bola dĺžka inkasa pohľadávok vo východiskovom roku 2005.

Kapitálová štruktúra podniku

V roku 2009 podnik vlastnil celkový kapitál v hodnote 1 750 006 €, čo je o 16,88 % menej ako v roku 2005. Počas referenčného obdobia jeho rozhodujúcu časť tvorilo vlastné imanie, ktorého podiel dosahoval priemernú výšku 79,49 %. Najvyššiu hodnotu dosahovalo vo východiskovom roku, a to 1 537 973 €. Naopak najnižšiu hodnotu, čiže 1 411 477 €, nadobúdalo v poslednom sledovanom roku. Tento rozdiel znamená pokles o 8,22 % za referenčné obdobie. Na vlastných zdrojoch sa najviac podieľalo základné imanie. To počas sledovaného obdobia kleslo o 7,26 % na hodnotu 891 068 € a jeho priemerná ročná výška bola 902 001 €.

Podiel cudzích zdrojov na celkovej štruktúre kapitálu sa za celé sledované obdobie výrazne znížil na 151 544 €, čo je zníženie až o 63,64 %. Bankové úvery čerpalo poľnohospodárske družstvo najviac v roku 2005, a to vo výške 240 324 €. Počas sledovaného obdobia sa ich hodnota zmenšovala a v roku 2009 družstvo nemalo žiadne záväzky voči banke.

Vývoj, štruktúru a vybavenosť daného podniku kapitálom zobrazuje príloha 4.

Počas sledovaného obdobia klesla výška cudzích zdrojov prislúchajúca jednému hektáru poľnohospodárskej pôdy o vyše 60 %, čiže v roku 2009 na 1 hektár poľnohospodárskej pôdy pripadalo 163,60 € cudzích zdrojov. Miera samo financovania vzrástla o 7,61 % čo automaticky vyvolalo pokles miery zadlženosti. Tá klesla o 11,14 % na hodnotu 8,66 %. Poľnohospodárske družstvo v roku 2009 nečerpalo žiadne bankové úvery ani iné finančné výpomoci, preto bola úverová zaťaženosť v tomto roku nulová. Doba splatnosti záväzkov sa oproti východiskovému roku 2005 skrátila o takmer 16 dní. V roku 2009 bolo družstvo schopné splatiť svoje záväzky za 29 dní.

4.1.3 Stručná charakteristika RV a ŽV

Poľnohospodárske družstvo má organizačne výrobu rozdelenú na dve samostatné organizačné jednotky, úsek RV a úsek ŽV. Úsek mechanizácie organizačne patrí pod úsek rastlinnej výroby, ale vykonáva práce pre úseky RV, ŽV a zabezpečuje aj iné práce v rámci svojich možností.

Rastlinná výroba

V rastlinnej výrobe sa družstvo zameriava na pestovanie obilnín, cukrovej repy, olejní a krmovín. Plnenie úloh na úseku RV, okrem iných faktorov, ovplyvňuje počasie, a to veľakrát rozhoduje o tom, aké budú výsledky.

Najviac pestovanou skupinou plodín, z hľadiska zberovej plochy, boli obilniny, ktorých priemerný podiel predstavoval 62,04 % z celkovej ornej pôdy, z čoho husto siate obilniny tvorili 51,07 %. Druhou významnou skupinou boli olejniny s priemerným podielom 17,48 %. Cukrová repa bola pestovaná na ploche s podielom 7,94 % a zvyšok tvorili krmoviny s priemerným podielom 12,54 %.

Najvýznamnejšou plodinou bola pre daný podnik pšenica, ktorej podiel z celkovej zasiatej plochy obilnín tvoril 40,03 %. Jej výmera bola za sledované obdobie relatívne stála, pohybovala sa v rozmedzí 270 – 296 ha, výnimkou bol rok 2007, kedy zaberala len 235,67 ha. Zvyšnú rozlohu obilnín tvoril jačmeň, ktorý sa zaradil aj medzi druhú hlavnú pestovanú plodinu so zasiatou plochou v rozmedzí 212,79 – 240 ha. Jeho výmera mala prevažne negatívny vývoj, za sledovaných 5 rokov klesla o 9,00 %. Rozloha pôdy pripadajúca na kukuricu nadobúdala počas sledovaného obdobia rôzne hodnoty v rozmedzí 95 – 122,72 ha. Najväčšiu plochu zaberala v roku 2007 a najmenšiu v roku 2006.

Priemerná výmera olejnín predstavovala 598,46 ha, z toho repka olejná zaberala 53,63 %. Jej výmera rástla do roku 2007, a hoci posledné dva roky začala postupne klesať, za celé referenčné obdobie sa zvýšila o 47,9 ha. Slničnica počas prvých štyroch sledovaných rokov priemerne zaberala 54,40 ha. V poslednom sledovanom roku sa družstvo rozhodlo ju nepestovať. Zvyšok plochy pripadajúcej na olejninu tvoril mak, ktorého výmera sa za sledované obdobie zvýšila takmer 4-násobne a priemerne tvorila 31,20 ha. Plocha prislúchajúca cukrovej repe klesla o 15,5 ha. Jej priemerná rozloha predstavovala 76,73 hektára. Prehľad o výmere jednotlivých pestovaných plodín, ako aj vývoj celkovej produkcie uvádzajú príloha 5 a príloha 6.

Rok 2009 bol z agronomického pohľadu priemerný a v porovnaní s rokom 2008, ktorý bol mimoriadne úrodným rokom, to spôsobilo v medziročnom porovnaní výrazné zníženie úrod. Výnimkou bola len kukurica, ktorá medziročne vzrástla o 0,31 ton na hektár. Avšak s porovnaním s ostatnými sledovanými rokmi sú dosiahnuté úrody v roku 2009 vyrovnané.

Z 1 hektára obilnín sa vyprodukovalo priemerne 6,18 ton. Najproduktívnejšou a zároveň aj najstabilnejšou obilninou bola kukurica. Najvyššiu hektárovú úrodu u nej sledujeme v roku 2009, a to 9,85 ton, čo v relatívnom vyjadrení znamená o 72,50 % viac ako v roku 2007, ktorý bol pre túto plodinu najmenej priaznivý. Medzi obilniny ďalej zaraďujeme aj pšenicu, ktorej priemerná hektárová úroda predstavovala 6,15 ton. Jačmeň dosiahol svoju najvyššiu úrodu v roku 2009, a to 6,11 ton na ha, čo bolo o 17,27 % viac ako jeho priemerná úroda.

Olejninu nadobudli svoju najvyššiu úrodu v roku 2006, a to vďaka slnčnici, ktorej hektárová úroda v danom roku predstavovala 2,92 ton. Priemerná úroda repky olejnej, bola 3 tony, čo je o 20,96 % viac ako jej najnižšia úroda dosiahnutá v roku 2007 a zároveň o 18 % menej ako jej najvyššia úroda dosiahnutá v roku 2008. Priemerná úroda maku dosahovala výšku 0,56 ton. Slničnica a mak patrili medzi najrizikovejšie plodiny, pretože pri ich hektárových úrodách bola variabilita viac ako 110 %.

Cukrová repa sa vďaka svojej priemernej hektárovej úrode 61,80 ton radí medzi najúrodnejšie plodiny. Pričom jej najvyššia dosiahnutá úroda, teda 71,79 ton na hektár, ktorú nadobudla v roku 2008 je o 16,17 % vyššia ako jej priemerná úroda. Najnižšiu úrodu u tejto plodiny sledujeme v roku 2006.

Hektárovú úrodu dosiahnutú u pestovaných plodín za sledované obdobie zobrazuje tabuľka 3.

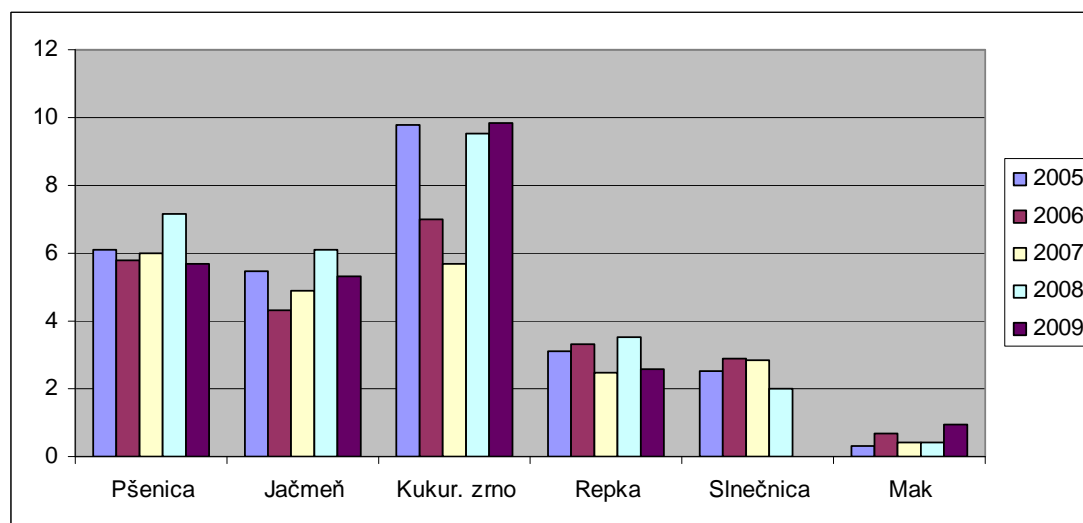
Tab. 3

Vývoj hektárových úrod v t . ha⁻¹

Plodina	Roky					Priemer	Zmena 09-05	Index 09/05 v %	Variačné rozpätie v %
	2005	2006	2007	2008	2009				
Pšenica	6,12	5,78	6,02	7,15	5,7	6,15	-0,42	93,14	23,58
Jačmeň	5,45	4,29	4,9	6,11	5,3	5,21	-0,15	97,25	34,95
Kukur. zrno	9,77	7,02	5,71	9,54	9,85	8,30	0,08	100,82	49,86
Obilniny	5,79	5,04	5,46	6,63	5,50	6,18	-0,285	95,07	25,82
Repka olejná	3,1	3,3	2,48	3,54	2,56	2,94	-0,54	82,58	36,10
Slnečnica	2,52	2,92	2,86	2,01	0	2,51	-2,52	0,00	116,41
Mak	0,3	0,68	0,44	0,42	0,96	0,60	0,66	320,00	110,37
Olejniny	1,97	2,30	1,93	1,99	1,17	2,39	-0,8	59,46	47,09
Cukrová repa	58,6	58,56	60,94	71,79	59,09	61,44	0,49	100,84	21,53

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Pre lepšiu názornosť uvedeného vývoja hektárových úrod slúži aj graf na obrázku 2.

Obr. 2

Vývoj hektárových úrod jednotlivých plodín

Úsek RV okrem tržných plodín pestuje i plodiny určené k výrobe objemových krmív pre ŽV a od ich kvality a množstva priamoúmerne závisí aj plnenie úloh na úseku ŽV. V roku 2009 sa vyrobil dostatok objemových krmív v dobrej kvalite (siláž kukuričná, senáž lucernová, hrachová, seno lucernové) a sú základom kŕmnej dávky HD.

Živočíšna výroba

V živočíšnej výrobe sa dané poľnohospodárske družstvo špecializuje na chov hovädzieho dobytku a chov ošípaných. V chove hovädzieho dobytku sa špecializuje na chov kráv s trhovou produkciou mlieka, výkrm býkov, odchov teliat a jalovíc pre ďalšiu reprodukciu stáda kráv.

Vývoj stavu jednotlivých druhov zvierat za referenčné obdobie udáva tabuľka 4.

Tab. 4

Vývoj stavu zvierat daného podniku v kusoch

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Kravy	97	95	90	91	96	-1	98,97
Plemenný býk	1	1	0	0	0	-1	0,00
HD výkrm	53	55	48	0	0	-53	0,00
VTJ	11	17	18	17	4	-7	36,36
Jalovice do 2 rokov	54	57	35	42	45	-9	83,33
Teľce	87	93	48	53	30	-57	34,48
HD spolu	303	318	239	203	175	-128	57,76
Ošípané spolu	0	280	0	362	0	0	x
Spolu	303	598	239	565	175	-128	57,76

Zdroj: Vnútro podniková evidencia za roky 2005 – 2009

Dané poľnohospodárske družstvo zaznamenávalo každoročne pokles celkového počtu zvierat. Z pôvodných 303 kusov vo východiskovom roku 2005 sa stav znížil o 42,24 %, na 175 kusov v roku 2009. Tento pokles je zapríčinený najmä nie celkom dobrou situáciou na trhu živočíšnych produktov. Aj začiatkom roka 2009 podnik stál pred rozhodnutím, či pokračovať alebo nepokračovať v živočíšnej výrobe. Nakoniec sa rozhodol, že bude pokračovať v tejto výrobe tak, aby nepoklesla úžitkovosť, nezhoršil sa zdravotný stav zvierat, neznížila sa reprodukcia a ostatné výrobné ukazovatele.

S výnimkou rokov 2006 a 2008 sa dané poľnohospodárske družstvo zameriavalo výlučne na chov HD. V spomínaných rokoch podnik vlastnil aj ošípané, pričom ich priemerný podiel predstavoval až 55,45 %. Ale situácia na trhu spôsobila, že chov

---

ošípaných sa stal pre podnik nevýhodný a preto sa rozhodol, že tento chov realizovať nebude, pokiaľ sa situácia nezmení.

Najväčšiu položku HD predstavovali kravy, s priemerným podielom 39,85 %. Ich stav bol za sledované obdobie vyrovnaný, avšak ich podiel rástol. Bolo to zapríčinené znížením stavu ostatných položiek. Najväčší pokles sledujeme u tel'coch. Z pôvodného počtu 87 zostalo v roku 2009 už len 30 kusov. HD zabezpečuje aj produkciu mlieka, ktorá je hlavnou náplňou živočíšnej výroby daného poľnohospodárskeho družstva. Vo východiskovom roku sa vyprodukovalo 806 897 kg tejto komodity. Toto množstvo sa za sledované obdobie znížilo o 20,61 % a v roku 2009 tak bolo vyprodukovaných už len 640 616 kg. Prehľad o stave zvierat v kg ako aj množstvo vyprodukovaného mlieka za roky 2005 – 2009 zobrazuje príloha 5.

V dôsledku výrazného poklesu stavu zvierat, ako aj zmeny ich štruktúry môžeme predpokladať že dôjde aj k zmene veľkosti a štruktúry tržieb zo ŽV. Avšak závisí to aj od vývoja realizačných cien.

4.2 Analýza výnosov, tržieb, nákladov a výsledku hospodárenia

4.2.1 Analýza výnosov

Výnosy predstavujú pre podnik peňažné čiastky, ktoré získal zo všetkých svojich činností za určité časové obdobie (mesiac, rok) bez ohľadu na to, či boli v tomto období uhradené.

Vývoj výnosov bol za sledované obdobie kolísavý. V roku 2006 klesli, no v ďalších rokoch sa zaznamenal ich rast, až do posledného roku, kedy sa opäť výrazne znížili. Oproti východiskovému roku poklesli o 20,61 %. Priemerná výška výnosov v podniku bola 1 479 952 €. Na ich celkovej hodnote sa najviac podelali výnosy z hospodárskej činnosti. Počas celého referenčného obdobia tvorili vyše 98,9 %. Zvyšok tvorili finančné výnosy. Mimoriadne výnosy vykazoval podnik iba v roku 2007.

Prevažnú časť hospodárskych výnosov tvorili tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb, ktoré sú položkou výroby. Dosiahli priemernú výšku 1 143 556 €, čo je 77,59 % z výnosov z hospodárskej činnosti. Mali klesajúcu tendenciu, s výnimkou roku 2007, kedy sa oproti predchádzajúceho roku mierne zvýšili. Najvýraznejší pokles, až o vyše 432 %, bol viditeľný pri zmenách stavu vnútropodnikových zásob, čo bolo zapríčinené problémom

so speňažovaním poľnohospodárskej, najmä rastlinnej, výroby, v dôsledku čoho sa zásoby hromadili na sklade a tým sa zvyšovali aj náklady spojené so skladovaním. Podnik za skúmané obdobie nerealizoval predaj tovaru. Realizoval však predaj dlhodobého majetku a materiálu. Tržby z tejto položky rástli do roku 2007, kedy nastal zlom a začali klesať. Zmena oproti východiskovému roku predstavuje zníženie o 51,73 %. Významným podielom sa na hospodárskych výnosoch podieľali aj ostatné výnosy z hospodárskej činnosti, dokonca u nich sledujeme nárast o 94,85 %. Ich podstatnú časť tvoria dotácie, ktorým sa budeme venovať v ďalšej kapitole.

Tab. 5

Vývoj výnosov daného poľnohospodárskeho podniku v €

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09 - 05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Tržby z predaja tovaru	0	0	0	0	0	0	x
Výroba	1254232	1166368	1174899	1256167	834562	-419670	66,54
Z toho:							
- tržba z predaja vlastných výrobkov a služieb	1180907	1116345	1302463	1182898	935167	-245740	79,19
- zmeny stavu vnútro podnikových zásob	40729	25393	-167530	53436	-135414	-176143	-332,48
- aktivácia	32596	24630	39966	19833	34809	2212,57	106,79
Tržby z predaja DM a materiálu	35219	26655	70039	18715	17001	-18218	48,27
Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z hosp. č.	7303	22140	0	0	0	-7303	0,00
Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov z hosp. č.	78371	0	0	0	0	-78371	0,00
Ostatné výnosy z hosp. č.	208823	231694	262365	291159	406891	198068	194,85
Výnosy z hospodárskej činnosti	1583948	1446856	1507303	1566041	1258454	-325494	79,45
Tržby z predaja CP a podielov	0	14605	3651	4876	0	0	x
Výnosy z DFM	763	0	0	0	0	-763,46	0,00
Výnosové úroky	432	133	133	96	63	-368,52	14,60
Kurzové zisky	0	0	0	285	5	5	x
Výnosy z finančnej činnosti	1195	14738	3784	5257	68	-1127	5,69
Mimoriadne výnosy	0	0	12116	0	0	0	x
Výnosy z mimoriadnej činnosti	0	0	12116	0	0	0	x
Výnosy za účtovné obdobie	1585143	1461594	1523203	1571298	1258522	-326621	79,39

Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005 – 2009

Finančné výnosy sa podieľali na celkových výnosoch minimálne, s priemerným podielom 0,33 %. V roku 2009 zaznamenali vyše 70-násobný pokles na hodnotu 68 €, čo v relatívnom vyjadrení znamená pokles o 94,31 %. Bolo to spôsobené najmä tým, že družstvu v spomínanom roku prestali plynúť príjmy z predaja CP a podielov, ako aj skutočnosťou, že hodnota finančných výnosov vo východiskovom roku bola zvýšená o sumu plynúcu z jedno rázového predaja dlhodobého finančného majetku.

Prehľad o výnosoch v danom poľnohospodárskom podniku poskytuje tabuľka 5.

Analýza tržieb

Tržby predstavujú sumu peňažných prostriedkov získaných predajom tovarov, výkonom prác alebo poskytnutím služieb.

V tabuľke 6 možno pozorovať ako sa za sledované obdobie vyvíjali jednotlivé položky tržieb.

Tab. 6

Vývoj tržieb daného poľnohospodárskeho podniku v €

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09 - 05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	1180907	1116345	1302463	1182898	935167	-245740	79,19
Z toho:							
- tržby z predaja výrobkov RV	742096	737710	909248	906152	733115	-8981,2	98,79
- tržby z predaja výrobkov ŽV	388007	325862	353360	256078	174859	-213148	45,07
- tržby z predaja služieb	50804	52773	37527	20669	1113	-49691	2,19
Tržby z predaja DM a materiálu	35219	26655	70039	18715	17001	-18218	48,27
Tržby z predaja CP a podielov	0	14605	3651	4876	0	0	x
Tržby za účtovné obdobie	1216126	1157605	1376153	1206489	952168	-263958	78,30

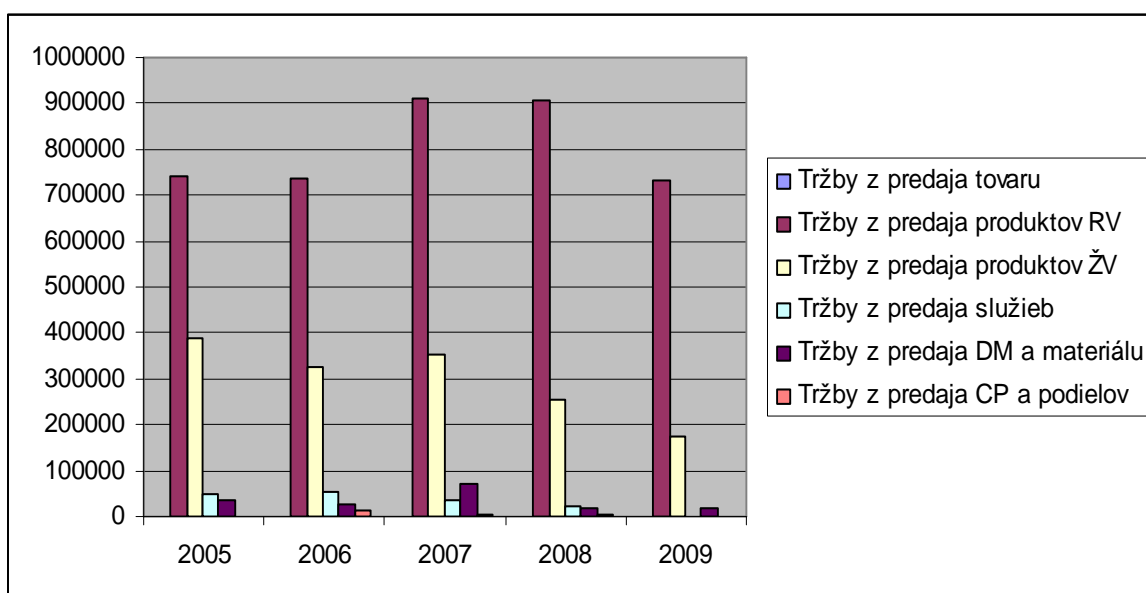
Zdroj: Výkaz ziskov a strát a Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Skúmané poľnohospodárske družstvo nerealizovalo predaj tovarov. Jeho podstatnú časť tržieb tvorili tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb, s priemerným podielom

96,89 %. Zvyšok dopĺňali tržby za predaj dlhodobého majetku a materiálu. V období rokov 2006 – 2008 sa k nim pridali aj tržby za predaj cenných papierov a podielov, ktorých priemerná výška za dané tri roky dosahovala hodnotu 7 710 €.

Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb za sledované obdobie klesli o viac ako 245 tisíc €. Okrem zníženia ich objemu sa zmenila aj štruktúra. Zatiaľ čo vo východiskovom roku tržby z predaja výrobkov rastlinnej výroby predstavovali 62,84 % z týchto tržieb, v poslednom sledovanom roku sa ich podiel zvýšil o 15,55 %. Naopak podiel tržieb za výrobky živočíšnej výroby klesol 14,16 % a podiel tržieb z predaja služieb o 4,18 %.

Názorné porovnanie tržieb za celé sledované obdobie poskytuje obrázok 3.

Obr. 3

Vývoj jednotlivých druhov tržieb

Analýza rastlinnej a živočíšnej výroby naznačila vývoj tržieb z týchto dvoch výrobov. Štruktúra rastlinnej výroby bola stabilná, ale štruktúra živočíšnej výroby bola rôzna, čo sa prejavilo aj na tržbách.

Tržby z RV

Najvyšší podiel na tržbách z predaja vlastných výrobkov a služieb tvorili tržby z predaja výrobkov rastlinnej výroby, ktoré sú významne ovplyvňované hektárovými výmerami jednotlivých pestovaných plodín, realizačnými cenami komodít a trhvosťou. V roku 2009 dosahovali hodnotu 733 115 € čo bolo len o 1,21 % menej ako vo východiskovom roku, ale oproti roku 2007, kedy dosahovali najvyššiu hodnotu, to bolo o 19,37 % menej.

Rozklad tržieb z rastlinnej výroby podľa jednotlivých položiek poskytuje tabuľka 7.

Tab. 7

Štruktúra tržieb z RV v €

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Pšenica	149238	229183	308422	214996	173890	24652	116,52
Jačmeň	158122	126431	149833	260532	126625	-31497	80,08
Triticale	232	0	0	0	0	-232	0,00
Kukurica	89138	53797	115148	68855	203351	114213	228,13
Obilniny	396731	409412	573403	544383	503866	107135	127,00
Repka olejná	41035	72435	93243	154881	72297	31262	176,18
Slnečnica	34318	44752	33653	35346	651	-33667	1,90
Mak	0	24200	39047	28364	37558	37558	x
Olejniny	75353	141387	165943	218590	110506	35153	146,65
Cukrová repa	267999	186911	169901	143179	118743	-149256	44,31
Sója	2014	0	0	0	0	-2014	0,00
Tržby za výrobky RV	742096	737710	909248	906152	733115	-8981	98,79

Zdroj: Vnútro podniková evidencia za roky 2005 – 2009

Z tabuľky vidieť, že najvýnosnejšou skupinou plodín za celé referenčné obdobie boli obilniny. Ich priemerné ročné tržby predstavovali sumu 379 455 € a tvorili 60,17 % z celkových tržieb plynúcich z rastlinnej výroby. Trhovosť obilnín kolísala, čo bolo spôsobené kolísaním predaja. Jej priemerná hodnota predstavovala 86,06 %. Realizačné ceny obilnín, obdobne ako aj ostatných plodín, takmer počas celého obdobia rástli a dosahovali uspokojivé hodnoty. Výnimkou bol len rok 2009, kedy u nich

---

zaznamenávame výrazný medziročný pokles na hodnotu nižšiu ako vo východiskovom roku.

U obilnín najväčšie tržby plynuli z pšenice. Ich vývoj úzko súvisel s výškou realizačnej ceny, ktorá bola najvyššia v roku 2007. Práve vďaka tomu sme v tomto roku zaznamenali aj najvyššie tržby z danej komodity, hoci v spomínanom roku zaberala najmenšiu výmeru za celé sledované obdobie, len 235,67 ha. Priemerné tržby plynúce z jačmeňa predstavovali 164 309 € s variabilitou 81,61 %. Obilninu Triticale, ktorá predstavuje hybrid pšenice a raže, pestovalo dané poľnohospodárske družstvo pred sledovaným obdobím a v roku 2005 dosiahlo z jej dopredaja tržby vo výške 232 €. Variabilita tržieb z kukurice bola dosť vysoká. Najvyššie tržby dosiahla v poslednom sledovanom roku, čo bolo zabezpečené vysokým predaným množstvom, ktoré medziročne vzrástlo vyše 4 – násobne.

Olejninu poskytovali 17,35 % z celkových tržieb z RV. Sú typickou trhovou plodinou, kde celá produkcia sa realizuje. Najväčší prínos z tejto skupiny mala Repka olejná, ktorej priemerná výška tržieb predstavovala 86 778 €. Predaná produkcia danej komodity vzrástla o vyše 90 ton, čo sa prejavilo aj na celkovom raste tržieb. Na ich konečnej výške mal však výrazný podiel aj vývoj ekonomických podmienok. Napriek tomu, že za prvé 4 sledované roky bola realizačná cena slnečnice pomerne vysoká a variabilita tržieb len 30 %, družstvo sa rozhodlo nepokračovať s jej pestovaním. Preto tržby v roku 2009 plynuli už len z dopredaja minuloročných zásob. Tržby z maku začali plynúť až od roku 2006 a ich vývoj bol priaznivý.

Príjmy z cukrovej repy postupne každoročne klesali a za referenčné obdobie zachytávame ich pokles o 55,69 %. Zapríčinil to tak pokles realizačnej ceny ako aj pokles predaného množstva. Napriek tomu je cukrová repa po pšenici druhou najvýnosnejšou plodinou daného podniku a jej priemerné tržby predstavovali 177 347 €. Trhová dosahovala 98,80 %.

Príloha 8 zobrazuje vývoj realizačných cien jednotlivých položiek RV. Objem realizovanej produkcie RV poskytuje príloha 9 a trhovosť za jednotlivé plodiny uvádza príloha 10.

Tržby zo ŽV

Do tržieb zo ŽV zaraďujeme okrem tržieb za výrobky ŽV aj časť tržieb z predaja dlhodobého majetku a materiálu, keďže základné stádo a plemenné druhy zvierat účtujeme

ako dlhodobý majetok. Tržby za ŽV mali negatívny vývoj, za referenčné obdobie klesli o 55,15 %, na hodnotu 189 870 €. Ich podiel na celkových tržbách sa znížil tiež, a to z 34,81 % na 19,94 %. Bolo to zapríčinené poklesom stavov a tým aj poklesom výroby, ako aj nízkymi realizačnými cenami.

Celkové tržby plynúce zo ŽV zobrazuje tabuľka 8.

Tab. 8

Celkové tržby zo ŽV v €

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Tržby z predaja výrobkov ŽV	389607	325862	353361	256077	174859	-214748	44,88
Tržby z predaja DM	33744	25201	19115	8880	15011	-18733	44,48
Spolu tržby za ŽV	423351	351063	372476	264957	189870	-233481	44,85

Zdroj: Vnútro podniková evidencia za roky 2005 – 2009

Tržby plynúce zo ŽV boli prevažne tvorené tržbami za predaj výrobkov, ktoré sa na nich podieľali vyše 93 %. Za sledované obdobie sa ich hodnota znížila o vyše polovicu a ich priemerná výška predstavovala 299 953 €.

Najvýnosnejšou položkou na tržbách z predaja výrobkov ŽV bol hovädzí dobytok s podielom 76,93 %, a to vďaka produkcii mlieka, ktorá tvorila vo východiskovom roku 56,88 % z týchto tržieb. Predaný objem mlieka za referenčné obdobie klesol. Tak isto realizačná cena, ktorá sa počas prvých štyroch sledovaných rokoch pohybovala v okolí 0,31 € za kg, v poslednom roku rapídne klesla na hodnotu 0,19 € za kg. Tieto skutočnosti zapríčinili, že celkový objem tržieb plynúcich z mlieka sa za sledované obdobie znížil. Avšak jeho percentuálny podiel na tržbách z predaja výrobkov ŽV vzrástol o 6,44 %, čo bolo zapríčinené výraznejším znížením hodnoty tržieb z iných položiek.

Tržby za predaj jatočných býkov boli najvyššie v roku 2007, kedy dosahovali najvyššiu realizačnú cenu 1,73 € za kg. V ďalších rokoch cena klesala, čo sa odrazilo aj v následnom poklese tržieb. V roku 2009 sa už predaj jatočných býkov nerealizoval. Priemerné tržby plynúce danému poľnohospodárskemu družstvu z realizácie jalovic predstavovali 3 137 €.

Najväčšou a zároveň jedinou pozitívnou zmenou prešli tržby za teľce. Za referenčné obdobie sa podnik rozhodol znížiť ich stav, čo vyústilo do zvyšovania predaného množstva. Tržby vzrástli takmer 300 – násobne a v roku 2009 dosahovali hodnotu 7 549 €. Predaj vedľajších produktov, medzi ktoré zaraďujeme maštalný hnoj uskutočnilo družstvo iba v rokoch 2006 a 2009, s priemernou tržbou 35 €.

Ošípané tvorili zvyšných 23,07 % z tržieb za výrobky ŽV. Počas celého sledovaného obdobia boli tvorené len tržbami za predaj jatočných ošípaných, s výnimkou roku 2005, kedy sa na nich podieľali s 1,11 % aj tržby za odstavčatá a s 1,49 % tržby za jednorazové prasničky. Za sledovaných 5 rokov sa ich objem znížil o vyše polovicu, čo bolo zapríčinené znížením predaného množstva ako aj realizačnej ceny. Prehľad o realizovanej produkcii v kg a kusoch zobrazujú prílohy 11 a 12. Vývoj realizačných cien jednotlivých druhov zvierat uvádza príloha 15.

Tržby za jednotlivé položky živočíšnej výroby poskytuje tabuľka 9.

Tab. 9

Štruktúra tržieb zo ŽV v €

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Mlieko	221609	204162	194312	195645	110714	-110895	49,96
Jatočné býky	45036	50272	46929	41563	0	-45036	0,00
VTJ	0	0	0	0	84	84	x
Jalovice	3503	874	2751	5966	2591	-912	73,97
Teľce	28	39	7546	4161	7549	7521	26960,71
Maštalný hnoj	0	50	0	0	20	20	x
HD spolu	270176	255397	251538	247335	120958	-149218	44,77
Jatočné ošípané	116327	70465	101823	8742	53901	-62426	46,34
Odstavčatá	1324	0	0	0	0	-1324	0,00
Jednoraz. prasničky	180	0	0	0	0	-1780	0,00
Ošípané spolu	119431	70465	101823	8742	53901	-65530	45,13
Tržby za výrobky ŽV	389607	325862	353361	256077	174859	-214748	44,88

Zdroj: Vnútro podniková evidencia za roky 2005 – 2009

Tržby z predaja základného stáda a plemenných druhov zvierat dopĺňajú, s priemerným podielom 6,31 %, tržby zo ŽV. Ich podstatnú časť tvoril predaj základného stáda kráv, ktorý dosiahol najvyššiu hodnotu v druhom sledovanom roku, a to 23 201 €. Túto sumu zapríčinil najväčší predaný objem, ako aj realizačná cena v hodnote 0,80 € za kg. Predaj základného stáda ošípaných družstvo uskutočnilo iba vo východiskovom roku s tržbou 11 197 €. Celkovo môžeme povedať, že tržby za predaj DM klesli o vyše polovicu.

Vývoj realizovanej produkcie z tohto druhu zvierat v kg a kusoch poskytujú prílohy 13 a 14. Tržby z predaja základného stáda a plemenných zvierat zobrazuje príloha 16.

4.2.2 Podpory

Slovenská republika, ako aj Európska únia, si uvedomujú dôležitosť poľnohospodárstva. Vedia, že práve činnosť jednotlivých poľnohospodárskych podnikov má veľký vplyv na potravinovú sebestačnosť a zdravé životné prostredie. Preto týmto podnikom pomáhajú rôznymi formami dotácií.

Rozlišujeme dva typy dotácií, a to prevádzkové a investičné. Na celkových podporách plynúcich do daného podniku sa prevádzkové dotácie podieľali 78,68 %. Mali pozitívny priebeh a za sledované obdobie sa zväčšili o vyše polovicu. Ich súčasťou sú domáce podpory, ktoré sú čerpané z vlastných zdrojov Slovenskej republiky a podpory plynúce zo zdrojov Európskej únie. Domáce podpory síce počas celého obdobia vzrástli o 92 089 €, čo je 20- násobný nárast, ale napriek tomu tvorili priemerne iba 15,56 % z celkových prevádzkových podpôr. Najvýraznejší podiel, a to 39,65 %, dosiahli v poslednom roku. Spôsobilo to najmä čerpanie nových druhov podpôr týkajúcich sa cukrovej repy a cukrovarského priemyslu, ako aj podpory na udržanie stavov dojníc.

Dňa 1. mája 2004 Slovensko vstúpilo do Európskej únie. Tento vstup znamenal veľký prínos pre celé poľnohospodárstvo, pretože to znamenalo začiatok poberania dotácií aj z rozpočtov tohto spoločenstva. Tieto podpory predstavovali omnoho vyššie sumy ako tie, na ktoré boli poľnohospodárske podniky dovtedy zvyknuté. Inak tomu nebolo ani v sledovanom poľnohospodárskom družstve. V roku 2005 získalo z fondov Európskej únie sumu 153 430 €, ktorá sa takmer každoročne zvyšovala. Za celé referenčné obdobie vzrástla o 33,79 % a v roku 2009 dosiahla hodnotu 205 271 €.

Tab. 10

Vývoj dotácií plynúcich do daného poľnohospodárskeho družstva v €

Zdroje podpory	Roky					Zmena 09 - 05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Jednotná platba na plochu SAPS	69855	79613	81056	95633	112641	42786	161,25
Podpora plodín na ornej pôde POP	69480	55370	45359	40723	29642	-39838	42,66
Osobitná platba na cukor	0	39726	43982	47851	46540	46540	x
Vyrovňavací príspevok na znevýhod. oblasti so špecif. nevýh. S1(LFA)	14095	14258	13517	19561	14134	39	100,28
Podpora pestovanie energetických plodín	0	0	4030	0	2314	2314	x
Podpora EÚ spolu	153430	188967	187944	203768	205271	51841	133,79
Poistné RV	4389	3964	0	1186	4560	171	103,90
Kontrola úžitkovosti	461	446	0	0	0	-461	0,00
Škody - sucho	0	77	0	0	0	0	x
Doplnková národná priama podpora na VDJ	0	0	37810	37084	39190	39190	x
Dočasná štátna pomoc pre pestovateľov cukrovej repy	0	0	0	0	22000	22000	x
Diverzifikácia, reštrukturalizácia cukrovar. priem.	0	0	0	0	29010	29010	x
Hlásenie stavov CEHZ - na kravy	0	0	0	0	2179	2179	x
Domáca podpora spolu	4850	4487	37810	38270	96939	92089	1998,74
SPOLU prevádzkové podpory	153430	188967	225754	240852	244461	91031	159,33
Investičná dotácia SOP (Program rozvoja vidieka)	123958	36517	0	0	199320	75362	160,80
Poradenstvo	0	0	1884	0	0	0	x
SPOLU prijatá podpora	277388	225484	227638	240852	443781	166393	159,99

Zdroj: Vnútro podniková evidencia za roky 2005 – 2009

V roku 2009 suma celkových podpôr výrazne medziročne vzrástla o 84,25 %, na čom sa najviac podieľala investičná dotácia SOP vo výške 199 320 €, ktorá putovala do družstva z Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013, ktorý je súčasťou Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie. V prvých dvoch sledovaných rokoch družstvo prijalo investičnú dotáciu z Plánu rozvoja vidieka na roky 2004 – 2006, a to v roku 2005 vo výške 123 958 € a v roku 2006 vo výške 36 517 €. Tieto dotácie boli určené na modernizáciu skladovania, pozberovej úpravy zrnín a strojového parku. Poradenstvo družstvo využilo iba v roku 2007.

Štruktúru dotácií plynúcich do daného podniku udáva tabuľka 10.

4.2.3 Analýza nákladov

Náklady sú peňažným ocenením spotreby výrobných faktorov vynaložených na podnikové výkony, či na iné účely spojené s činnosťou podniku.

Prehľad o nákladoch v danom poľnohospodárskom podniku uvádza tabuľka 11.

Tab. 11

Vývoj nákladov v danom poľnohospodárskom podniku v €

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09 - 05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Výrobná spotreba	729768	706831	725984	809306	688562	-41206	94,35
Z toho:							
- spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok	532729	540563	543750	645345	501414	-31315	94,12
- služby	197039	166268	182235	163961	187148	-9891	94,98
Osobné náklady	357001	363042	400352	379483	394482	37481	110,50
Z toho:							
- mzdové náklady	248125	252075	281883	268766	278851	30726	112,38
- náklady na sociálne poistenie	91117	93209	103631	99034	103214	12097	113,28
- sociálne náklady	17759	17759	14838	11683	12417	-5342	69,92
Dane a poplatky	35517	32895	38538	37677	37606	2089	105,88
Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku	214068	219179	230532	225642	191121	-22947	89,28
Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu	20879	24198	42322	9780	15832	-5047	75,83
Tvorba rezerv na HČ a zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období	22140	15767	0	0	0	-22140	0,00
Tvorba opravných položiek do nákladov z HČ	3784	2456	0	0	0	-3784	0,00
Ostatné náklady na HČ	102337	4680	3120	2664	3992	-98345	3,90
Náklady z hospodárskej činnosti	1485494	1369050	1440848	1464552	1331595	-153899	89,64
Predané cenné papiere a podiely	0	19020	2821	37523	0	0	x
Nákladové úroky	17526	16697	9759	7250	3812	-13714	21,75
Kurzové straty	0	0	0	159	12	12	x
Ostatné náklady na MČ	43882	37941	31767	33389	30102	-13780	68,60
Náklady z finančnej činnosti	61409	73657	44347	78321	33926	-27483	55,25
Náklady z mimoriadnej činnosti	0	0	0	0	0	0	x
Náklady za účtovné obdobie	1546903	1442707	1485196	1542873	1365521	-181382	88,27

Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005 – 2009

Vývoj nákladov sledovaného podniku mal obdobný kolísavý priebeh ako výnosov. Aj keď celkové náklady v roku 2006 klesli, v ďalších rokoch postupne narastali, až do roku 2009, kedy výrazne poklesli. Tento pokles bol oproti východiskovému roku vo výške 181 382 €, čo predstavuje 11,73 %. Priemerná výška celkových nákladov dosahovala hodnotu 1 476 640 €. Na celkových nákladoch sa najviac podieľali náklady z hospodárskej činnosti, ktoré priemerne tvorili 96,08 % z celkovej štruktúry nákladov. Zvyšok tvorili finančné náklady. Mimoriadne náklady podnik za celé sledované obdobie nevykazoval.

Prevažnú časť hospodárskych nákladov tvorí výrobná spotreba s priemerným podielom 51,62 %. Jej hodnota takmer počas celého obdobia rástla, okrem roku 2009 kedy medziročne klesla o 14,92 %, v dôsledku poklesu výroby. Práve výrobná spotreba má najvyšší podiel na znížení nákladov. Pokles oproti východiskovému roku predstavuje zníženie o 5,65 %. Je tvorená najmä nákladmi spojenými so spotrebou materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok. Ich priemerná výška je 552 760 €. Zvyšok tvoria služby, ktorých priemerná hodnota je 179 330 €.

Ďalšou významnou položkou hospodárskych nákladov sú osobné náklady. Sú tvorené mzdovými nákladmi, nákladmi na sociálne poistenie a sociálnymi nákladmi. Mzdové náklady vyjadrujú výšku miezd ktoré podnik vyplatil svojim zamestnancom. Z tabuľky vidíme, že mzdové náklady rástli do roku 2008, kedy zaznamenali mierny pokles, ale na ďalší rok opäť začali rásť. Za celé referenčné obdobie podnik zaznamenal ich nárast o 12,38 %, a to napriek znižovaniu počtu pracovníkov. Bolo to zapríčinené vyplácaním príplatkov za prácu nadčas a príplatkov za sobotu a nedeľu. Na sociálne poistenie sledovaný podnik vynaložil priemerne ročne 98 041 € a na sociálne náklady to bolo priemerne 14 891 € za rok. Ostatné náklady na hospodársku činnosť, ktoré boli tvorené najmä nepovinnými príspevkami v rámci rôznych združení, pokutami a darmi, zaznamenali vyše 25 násobný pokles, t.j. o 98 345 €. Dane a poplatky zostali na zrovnateľnej úrovni roka 2005, zvýšili sa len o 5,88 %. Výška odpisov a opravných položiek k dlhodobému majetku je v súlade s odpisovým plánom, poklesli o 22 947 €, teda o 10,72 %.

Finančné náklady sa podieľali na celkových nákladoch družstva výškou 291 660 €, to znamená 3,92 %. Počas celého obdobia mali kolísavý priebeh. Najvyššiu hodnotu, čiže 78 321 €, dosiahli v roku 2008. Čo bolo spôsobené predajom cenných papierov a podielov, ktoré tvorili 41,91 % z finančných nákladov. Predaj cenných papierov a podielov realizoval podnik iba v období rokov 2006 – 2008. V roku 2009 tento predaj neuskutočnil,

---

čo bola jedna z príčin poklesu finančných nákladov na najnižšiu hodnotu za celé sledované obdobie, na sumu 33 926 €. Ďalším dôvodom bol pokles ostatných nákladov na finančnú činnosť, ktoré oproti východiskovému roku klesli o 31,4 %. Nákladové úroky klesali priamo úmerne splateniu bankových úverov, čo je oproti roku 2005 pokles o 78,25 %. V roku 2008 sa v súvislosti so zavedením eura objavili náklady na kurzové straty vo výške 159 €, čo v roku 2009 bolo len zanedbateľných 12 €.

4.2.4 Analýza výsledku hospodárenia

Výsledok hospodárenia je akýmsi meradlom úspešnosti podnikových činností. Predstavuje rozdiel medzi celkovými výnosmi a nákladmi podniku. Na základe tohto rozdielu vieme určiť či podnik dosahuje zisk, alebo stratu.

Rok 2009 poľnohospodárske družstvo ukončilo so záporným výsledkom hospodárenia v hodnote -107 014 €. Počas jeho 19-násť ročnej existencie to bolo druhýkrát čo vykázalo stratu i napriek tomu, že produkčné výsledky a snaha boli porovnateľné s ostatnými rokmi. Prvýkrát to bolo v roku 1991, čo bol rok po rozdelení JRD Zobor - Výchapy.

V roku 2009 výsledok hospodárenia medziročne poklesol takmer 8 – násobne, a za celé sledované obdobie sa znížil o neuveriteľných 454,66 %. Táto strata bola vyvolaná pretrvávajúcou krízou a nástupom novej skutočnosti, na ktorú poľnohospodárske podniky doteraz neboli zvyknuté, a to historickým prepadom cien rastlinných komodít na úroveň pred 20-tich rokov.

Daný poľnohospodársky podnik je zameraný najmä na hospodársku činnosť a práve výsledok hospodárenia z tejto činnosti má najväčší vplyv na konečný hospodársky výsledok. Ten za prvé tri roky klesol o 32,5 %, ale v ďalšom roku 2008, ktorý bol mimoriadne úrodným dosiahol najvyššiu hodnotu. O to väčší bol medziročný pád na zápornú hodnotu -73 141 €, čo znamenalo zníženie o 172,07 %. Oproti východiskovému roku poklesol o 174,29 %. Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti bol záporný počas celého päťročného obdobia. Jeho priemerná výška bola -53 324 €. Mimoriadnu činnosť podnik realizoval iba v roku 2007, a vtedy z nej vykázal zisk vo výške 12 116 €.

Prehľad o výsledku hospodárenia daného poľnohospodárskeho podniku poskytuje tabuľka 12.

Tab. 12

Vývoj výsledku hospodárenia v danom podniku v €

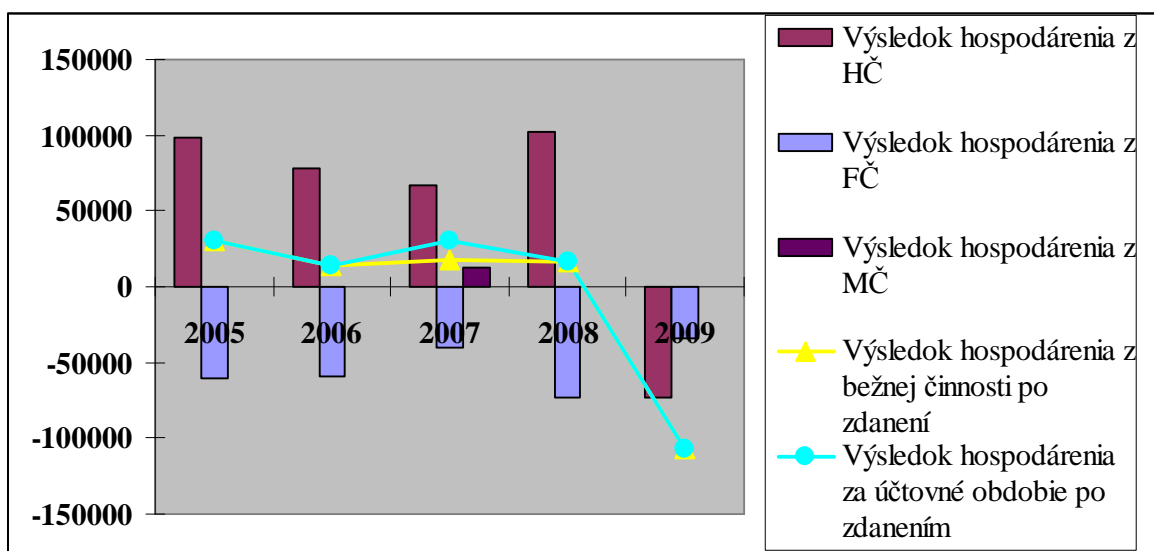
Ukazovateľ	Roky					Zmena 09 - 05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Výsledok hospodárenia z HČ	98454	77807	66454	101489	-73141	-171595	-74,29
Výsledok hospodárenia z FČ	-60214	-58919	-40563	-73064	-33858	26356	56,23
Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením	38240	18887	25891	28425	-106999	-145239	-279,81
Daň z príjmov z bežnej činnosti	8066	5477	7767	12369	15	-8051	0,19
Z toho:							
- splatná	7834	3884	7103	11658	0	-7834	0,00
- odložená	232	1593	664	711	15	-217	6,46
Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení	30174	13410	18124	16056	-107014	-137188	-354,66
Výsledok hospodárenia z MČ pred zdanením	0	0	12116	0	0	0	x
Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti	0	0	0	0	0	0	x
Výsledok hospodárenia z MČ po zdanení	0	0	12116	0	0	0	x
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	38240	18887	38007	28425	-106999	-145239	-279,81
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanením	30174	13410	30240	16056	-107014	-137188	-354,66

Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005 – 2009

Graficky znázornený vývoj výsledku hospodárenia môžeme sledovať na obrázku 4.

Za sledované obdobie daný poľnohospodársky podnik priemerne ročne vyplatil svojim vlastníkom 8 616 € vo forme podielov na zisku. Výška týchto podielov závisí od dosiahnutého zisku a vzhľadom na negatívny vývoj výsledku hospodárenia, klesala tiež. Tak isto aj časť zisku, ktorá bola investovaná do rozvoja družstva sa každoročne zmenšovala a v roku 2008 tvorila o 68,07 % menej ako vo východiskovom roku. V období rokov 2007 – 2008 družstvo z dosiahnutého zisku investovalo priemerne 12,5 % do sociálneho fondu. Vzhľadom na skutočnosť, že v roku 2009 podnik vykázal zápornú hodnotu hospodárskeho výsledku, musel vykryť svoju stratu. Na tento účel použil finančné prostriedky z rezervného fondu. Rozdelenie dosiahnutého hospodárskeho výsledku zobrazuje príloha 17.

Obr. 4

Vývoj výsledku hospodárenia v danom poľnohospodárskom podniku

Príloha 18 zobrazuje vývoj výsledku hospodárenia po odpočte prijatých prevádzkových podpôr. Podpory, ktoré podnik čerpal z externých zdrojov, mu výrazne pomohli k zvýšeniu výnosov a tým aj k zlepšeniu celkového hospodárskeho výsledku. Ak by sa podnik musel zaoberať bez týchto podpôr, znamenalo by to preň, že počas celého sledovaného obdobia by dosahoval stratu, ktorá by sa každoročne zvyšovala.

Vybrané ukazovatele zhodnotenia efektívnosti kapitálu vloženého do podniku poskytuje tabuľka 13.

Tab. 13

Efektívnosť využitia vloženého kapitálu v €

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Rentabilita celkového kapitálu	0,021	0,013	0,018	0,010	-0,049	-0,070	-234,22
Rentabilita nákladov	0,020	0,009	0,020	0,010	-0,078	-0,098	-401,77
Objem rentability	30,106	13,754	31,618	16,319	-115,526	-145,632	-383,73
Pridaná hodnota	524464	459537	448915	446861	146000	-378464	27,84

Zdroj: Výkaz ziskov a strát za roky 2005 – 2009, vlastné výpočty

---

Reprodukcia kapitálu vloženého do podniku sa počas sledovaného výrazne znížila a v roku 2009 vďaka zápornému hospodárskemu výsledku dosiahla hodnotu -0,049. To znamená, že v roku 2009 na každých 100 € vloženého kapitálu pripadalo 4,9 € straty. Hodnota rentability nákladov mala klesajúcu tendenciu, za referenčné obdobie poklesla o 0,098 €. Vzhľadom na fakt, že dosiahnutý zisk klesal omnoho rýchlejšie ako výmera poľnohospodárskej pôdy, zaznamenávame negatívny vývoj aj u objemu rentability. Pridaná hodnota sa znížila o 72,16 %.

4.3 Návrhy opatrení a odporúčania

Hodnotené poľnohospodárske družstvo zabezpečovalo svojou činnosťou primerané hektárové úrody, čo by si malo udržať aj naďalej. Za sledované obdobie však zaznamenalo pokles objemu výroby a v roku 2009 aj záporný hospodársky výsledok. Aby sa táto situácia neopakovala navrhujeme nasledovné:

- treba zvážiť, aká pôda sa bude využívať na stavebné účely; družstvo by malo urobiť všetko preto, aby mu týmto spôsobom neubúdala najúrodnejšia pôda,
- priemerný vek zamestnancov je vysoký, preto by sa treba orientovať na mladšiu generáciu, dobrým spôsobom môže byť zamestnávanie absolventov vysokých škôl s primeraným poľnohospodárskym vzdelaním,
- z obilnín treba naďalej pokračovať s pestovaním pšenice, ktorá má najvyššie hektárové úrody,
- zvážiť zvýšenie výmery cukrovej repy, ktorá má vysoký produkčný potenciál,
- snažiť sa znížiť materiálú náročnosť, ktorá za celé sledované obdobie vzrástla o 41,82 %,
- zamestnať viac pracovníkov, aby sa nemuseli vynakladať také vysoké náklady na príplatky za prácu nadčas a príplatky za prácu v sobotu a nedeľu, ktoré mzdové náklady za referenčné obdobie zvýšili.

---

5 Záver

Zámerom tejto práce bolo zhodnotiť výsledok hospodárenia prostredníctvom podrobného skúmania výnosov a nákladov. Práca bola vypracovaná na Poľnohospodárskom družstve Čakajovce a Dražovce, ktoré sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenskej republiky, v kukuričnej oblasti so subtypom kukurično-pšeničným. Daný podnik sa zaraďuje medzi menšie podniky podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej výroby na Slovensku. Podnik plne využíva prírodné podmienky, ktoré má k dispozícii a dosahuje primerané produkčné výsledky.

Celková výmera pôdneho fondu počas sledovaného obdobia každoročne klesla. Bolo to zapríčinené najmä investičnými aktivitami v priemyselnom parku a obciach podľa katastra, kde družstvo pôdu obhospodaruje. Hodnota majetku podniku sa za sledované obdobie znížila, na čom sa podieľal tak obežný, ako aj neobežný majetok družstva. Pri kapitáli bol pokles cudzích zdrojov výraznejší ako pokles vlastného imania čo zapríčinilo zvýšenie miery samo financovania a v konečnom dôsledku to znamenalo pre podnik pozitívum.

Rastlinná výroba sa zameriava na pestovanie obilnín, cukrovej repy, olejnín a krmovín. Podnik dosiahol veľmi dobré hektárové úrody. Nadpriemerné výsledky dosahoval pri obilninách a cukrovej repe. Obilniny zaberali najväčšiu hektárovú výmeru, ktorá počas celého sledovaného obdobia tvorila viac ako 60 % z celkovej plochy ornej pôdy. Zároveň patrili medzi najproduktívnejšie plodiny, s priemernou hektárovou úrodou 6,18 ton. Významnou technickou plodinou bola pre podnik cukrová repa, ktorá sa pestovala s veľkým úrodným potenciálom. Jej hektárové úrody boli za referenčné obdobie relatívne stále, znížila sa však výmera. Priemerná hektárová úroda olejnín predstavovala 2,39 ton. Najpriaznivejší vývoj z tejto skupiny dosiahol mak, ktorého hektárová úroda vzrástla viac ako 3 – násobne. Tak isto sa zvýšila aj jeho pestovaná plocha.

Zatiaľ čo veľkosť rastlinnej produkcie sa významnejšie nezmenila, pri živočíšnej výrobe došlo k výraznému poklesu, čo je zapríčinené nepriaznivou situáciou na trhu. Živočíšna výroba je zameraná predovšetkým na chov hovädzieho dobytku, pri ktorom sa špecializuje na chov kráv s trhovou produkciou mlieka, výkrm býkov, odchov teliat a jalovic pre ďalšiu reprodukciu stáda kráv. Produkcia mlieka predstavovala hlavnú výrobnú činnosť daného podniku. Priemerný vyrobený objem dosahoval hodnotu 719 689 kg. Poľnohospodárske družstvo má vytvorené podmienky aj pre chov ošípaných, ale

---

momentálne ho nerealizuje, v dôsledku nevýhodnosti ekonomických podmienok. Za sledované obdobie vlastnilo ošipané len v rokoch 2006 a 2008.

Analýza výnosov poukázala na ich pokles. Najvýraznejšie zníženie hodnoty sme zaznamenali pri zmene stavu vnútropodnikových zásob, v dôsledku hromadenia zásob na sklade, čo súvisí s problémom speňažovania poľnohospodárskej výroby. Jediná položka, ktorá za sledované obdobie vzrástla boli ostatné náklady na hospodársku činnosť, ktoré sú z veľkej časti tvorené prijatými dotáciami. Družstvo prijímalo tak prevádzkové, ako aj investičné dotácie a hodnota oboch za sledované obdobie vzrástla o viac ako polovicu. Štruktúra výnosov ostala nezmenená.

Podstatná časť výnosov je tvorená tržbami, z ktorých dominantné postavenie majú tržby za predaj vlastných výrobkov a služieb. Nakoľko daný podnik je zameraný na poľnohospodársku výrobu, ide o výrobky rastlinnej a živočíšnej výroby. Vo východiskovom roku sa tržby z výrobkov rastlinnej výroby podieľali na celkových tržbách 61,02 %. V poslednom sledovanom roku, si svoje vedúce postavenie upevnili a tvorili 76,99 % na celkových tržbách a to aj napriek tomu, že ich hodnota sa znížila. V dôsledku znižovania realizácie živočíšnej výroby, klesli tržby zo živočíšnej výroby o 54,93 %.

Na tržbách z rastlinnej výroby sa 60,17 % podieľali obilniny, pričom najväčšiu časť z tohto podielu zaberala pšenica, vďaka svojmu dominantnému postaveniu a pomerne vysokej realizačnej cene. Produkcia obilnín sa predávala s priemernou trhovosťou 86,06 %. Významný podiel na tržbách dosahovala aj cukrová repa. Jej realizačná cena za sledované obdobie rapídne klesala, čo sa prejavilo aj v poklese tržieb o viac ako polovicu. Napriek tomu jej podiel na tržbách z rastlinnej výroby vzrástol o 4,92 %. Olejniný sú typickou trhovou plodinou a priemerná výška z ich tržieb predstavovala 142 356 €. Z porovnania variability hektárových úrod a variability realizačných cien vyplýva, že dané poľnohospodárske družstvo bolo ovplyvnený viac realizačnými cenami, na ktorých zmenu nemá dosah.

V živočíšnej výrobe sa podnik zameriaval na predaj hovädzieho dobytku, kde realizoval predovšetkým predaj mlieka a ďalej na chov ošipaných, kde realizoval najmä predaj jatočných ošipaných. Podstatnou zložkou tržieb zo živočíšnej výroby boli tržby za mlieko, ktoré mali klesajúcu tendenciu. Považujeme ich za najstabilnejšie a ich priemerná hodnota predstavovala 185 288 €. Vzhľadom na fakt, že živočíšnu výrobu ovplyvňujú najmä ekonomické podmienky, rapídny pokles realizačnej ceny v poslednom sledovanom roku spôsobil obrovské zníženie tržieb u všetkých položiek tejto výroby.

Vývoj nákladov bol obdobný vývoju výnosov. Na ich zníženie sa najviac podieľala výrobná spotreba, ktorá je tvorená najmä nákladmi spojenými so spotrebou materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok. Materiálová náročnosť sa za sledované obdobie zvýšila. Zatiaľ čo vo východiskovom roku podnik potreboval na 100 € výroby 58,18 € nákladov na materiál, v roku 2009 to bolo o 24,33 € viac, čo je nárast o 41,82 %. Napriek poklesu počtu pracovníkov, vzrástli mzdové náklady, a to o 12,38 %, čo bolo zapríčinené vyplácaním príplatkov za prácu nadčas a príplatkov za sobotu a nedeľu.

Počas referenčného obdobia poľnohospodárske družstvo dosahovalo zisk, výnimkou bol len rok 2009, ktorý ukončilo so záporným výsledkom hospodárenia v hodnote – 107 014 €. Táto strata bola vyvolaná pretrvávajúcou krízou a nástupom novej skutočnosti, na ktorú poľnohospodárske podniky doteraz neboli zvyknuté, a to historickým prepadom cien rastlinných komodít na úroveň pred 20-tich rokov. Najväčší vplyv na konečný výsledok hospodárenia mal výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti, ktorého priemerná výška predstavovala 54 213 €.

V závere možno konštatovať, že podnik si počínal vo výrobe dobre a dosahoval primerané produkčné výsledky. Hoci v poslednom sledovanom roku dosiahol stratu, bolo to zapríčinené ekonomickou situáciou na trhu, ktorú nemohol ovplyvniť. Túto stratu vykryl z rezervného fondu, preto je dôležité si tento fond ponechať a v prípade kladného hospodárskeho výsledku doň odvádzať časť zisku. Najväčšie tržby plynuli z predaja výrobkov rastlinnej výroby, ktorej by sa mal podnik naďalej prednostne venovať a snažiť sa o neustále zvyšovanie hektárových úrod.

---

6 Zoznam použitej literatúry

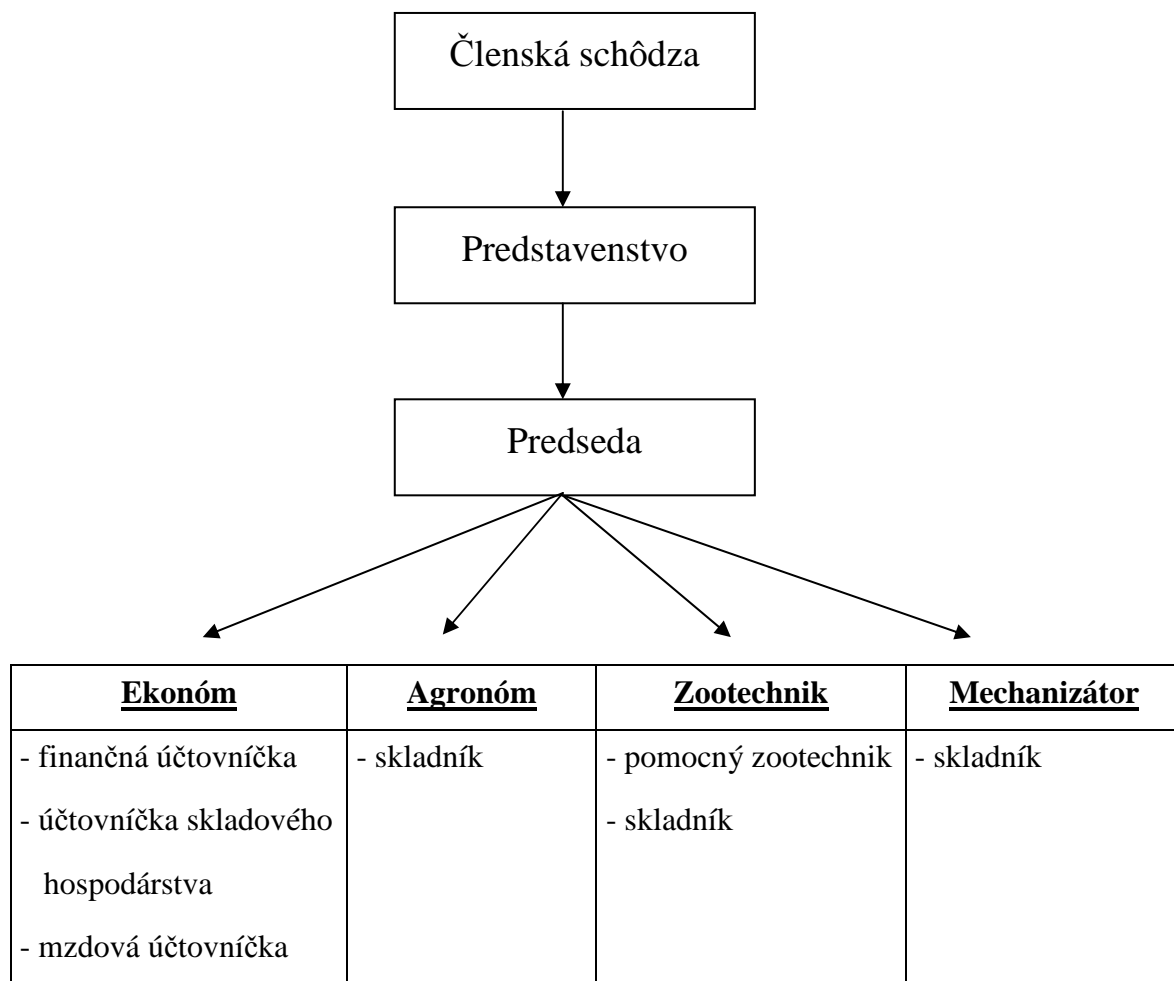
1. ALEXÝ, Július – SIVÁK, Rudolf. 2005. *Podniková ekonomika*. Bratislava: IRIS, 2005. 236 s. ISBN 80-89018-82-3.
2. BELICA, Milan. 2002. *Podnikové financie*. Nitra: SPU, 2002. 171 s. ISBN 80-8069-006-5.
3. BIELIK, Peter. 2008. *Podnikové hospodárstvo*. 2.vyd. Nitra: SPU, 2008. 319 s. ISBN 978-80-552-0010-1.
4. BIELIK, Peter. a i. 2005. *Ekonomika podnikov: [učebné texty pred distančné štúdium]*. 2. nezmen. vyd. Nitra: SPU, 2005. 184 s. ISBN 80-8069-474-5.
5. DAŇKO, Jozef a kol. 2003. *Podnikanie: Pre študentov FEM*. 1. vyd. Nitra: SPU, 2003. 163 s. ISBN 80-8069-189-4.
6. EMMETT, Stuart. 2008. *Řízení zásob: jak minimalizovat náklady a maximalizovat hodnotu*. Brno: Computer Press, 2008. 298 s. ISBN 978-80-251-1828-3.
7. GRÜNWARD, Rolf – HOLEČKOVÁ, Jaroslava. 2007. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress, 2007. 186 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
8. GRZNÁR, Miroslav – SZABO, Ľuboslav – JANKELOVÁ, Nadežda. 2009. Agrárny sektor Slovenskej republiky po vstupe do Európskej únie. In *Ekonomický časopis*, roč. 57, 2009, č. 9, s. 906.
9. GURČÍK, Ľubomír. 2004. *Podnikateľská analýza a kontroling: Určené pre FEM*. 2. vyd. Nitra: SPU, 2004. 158 s. ISBN 80-8069-449-4.
10. CHAJDIAK, Jozef. 2004. *Ekonomická analýza stavu a vývoja firmy*. Bratislava: STATIS, 2004. 353 s. ISBN 80-85659-32-8.
11. CHRASTINOVÁ, Zuzana. 2001. *Financovanie podnikateľov v poľnohospodárstve. Príručka*. Bratislava: VÚEPP, 2001. 80 s. ISBN 80-8058-202-5.
12. KOŠČO, Tibor a i. 2006. *Podnikové financie: Pre študentov SPU*. 1. vyd. Nitra: SPU, 2006. 194 s. ISBN 80-8069-725-6.
13. KOTULIČ, Rastislav – KIRÁLY, Peter – RAJČANIOVÁ, Miroslava. 2007. *Finančná analýza podniku*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2007. 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0.
14. KUPKOVIČ, Milan a i. 2003. *Podnikové hospodárstvo: Komplexný pohľad na podnik*. 7. dopln. vyd. Bratislava: Sprint vbra, 2003. 452 s. ISBN 80-88848-71-7.
15. LANG, Helmut. 2005. *Manažerské účtovníctví teorie a prax*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2005. 216s. ISBN 80-7179-419-8.

-
16. PATAKY, Jozef – HACHEROVÁ, Žofia – KOČNER, Marián. 2008. *Základy účtovníctva*. 1. preprac. vyd. Nitra: SPU, 2008. 213 s. ISBN 978-80-552-0009-5.
  17. ŠKORECOVÁ, Emília. 2005. *Nákladové a manažérske účtovníctvo : Pre študentov SPU*. 1. vyd. Nitra: SPU, 2005. 115 s. ISBN 80-8069-516-4.
  18. SYNEK, Miloslav a i. 2007. *Manažérska ekonomika*. 4. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4.
  19. VLACHYNSKÝ, Karol a i. 2006. *Podnikové financie*. 5. preprac. a dopln. vyd. Bratislava: Iura edition, 2006. 482 s. ISBN 80-8078-029-3.
  20. ZALAI, Karol a i. 2008. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 6. rozšír. vyd. Bratislava: Sprint vfra, 2008. 385 s. ISBN 978-80-89085-99-6.
  21. ZOBORSKÝ, Ivan Mojmír. 2006. *Ekonomika poľnohospodárstva*. 1. uprav. vyd. Nitra: SPU, 2006. 319 s. ISBN 80-8069-758-2.
  22. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve

---

7 Prílohy

Zdroj: Vnútro podniková evidencia

Štruktúra pracovníkov podľa pracovného zaradenia

Príloha 2

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Robotníci RV	15	13	11	11	11	-4	73,33
Robotníci ŽV	13	8	7	6	6	-7	46,15
Remeselníci a opravári	3	3	3	3	2	-1	66,67
Vedúci a technický pracovníci	9	9	7	7	6	-3	66,67
Ostatní zamestnanci	3	2	2	2	2	-1	66,67
Zamestnanci spolu	40	35	30	29	27	-13	67,50

Zdroj: Vnútro podniková evidencia za roky 2005 – 2009

Vývoj a štruktúra majetku daného podniku v €

Príloha 3

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09 - 05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Neobežný majetok	1089657	992598	1022771	975610	1001761	-87896	91,93
Dlhodobý nehmotný majetok	33	0	0	0	0	-33	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	1048131	970126	1003120	974721	1000872	-46960	95,52
Dlhodobý finančný majetok	41493	22472	19651	889	889	-40604	2,14
Obežný majetok	1014273	888966	844155	823637	746260	-268013	73,58
Zásoby	382494	476997	351125	443800	275909	-106585	72,13
Dlhodobé pohľadávky	65691	37310	9327	0	34	-65657	0,05
Krátkodobé pohľadávky	460234	340868	358594	235180	215417	-244817	46,81
Finančné účty	105854	33791	125108	144657	254900	149046	240,80
Časové rozlíšenie	1427	2423	3286	5468	1985	558	139,07
Spolu majetok	2105357	1883987	1870212	1804715	1750006	-355351	83,12

Vybavenosť podniku majetkom

Majetok * ha ⁻¹ p. p.	2100,59	1932,31	1955,45	1834,25	1889,20	-211,39	89,94
DNM * ha ⁻¹ p. p.	0,03	0	0	0	0	-0,03	0,00
DHM * ha ⁻¹ p. p.	1045,46	995,01	1048,84	990,67	1080,48	35,02	103,35
DHM na 1 zamestnanca	26195,81	27717,87	33437,34	33611,07	37069,33	10873,52	141,51
Obežný majetok * ha ⁻¹ p. p.	1011,98	911,77	882,63	837,11	805,62	-206,36	79,61
Výnosy / majetok	0,75	0,78	0,81	0,87	0,72	-0,03	96,00
Výnosy / DM	1,45	1,47	1,49	1,61	1,26	-0,20	86,90
Výroba / DM	1,15	1,18	1,15	1,29	0,83	-0,32	72,17
GVA / majetok	0,25	0,24	0,24	0,25	0,08	-0,17	32,00
Doba inkasa pohľadávok	138,13	102,31	107,63	70,59	64,65	-73,48	46,80

Zdroj: Súvaha za roky 2005 – 2009, Vlastné výpočty,

Vývoj a štruktúra kapitálu daného podniku v €

Príloha 4

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09 - 05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Vlastné imanie	1537973	1475337	1525028	1533327	1411477	-126496	91,78
Základné imanie	919106	907323	899256	893250	891068	-28038	96,95
Kapitálové fondy	54936	19717	18589	37341	37341	-17595	67,97
Fondy zo zisku	533758	499701	538405	586681	590082	56324	110,55
VH minulých rokov	0	35186	38538	0	0	0	x
VH za účtovné obdobie	30173	13410	30240	16055	-107014	-137187	-354,67
Závazky	416750	271061	241586	200023	151544	-265206	36,36
Rezervy	22140	15767	16796	20587	19907	-2233	89,91
Dlhodobé záväzky	4548	31302	34555	40037	34929	30381	768,01
Krátkodobé záväzky	149738	144327	77641	112844	96708	-53030	64,58
Bankové úvery a výpomoci	240324	79665	112594	26555	0	-240324	0,00
Časové rozlíšenie	150634	137589	103598	71365	186985	36351	124,13
Spolu VI a záväzky	2105357	1883987	1870212	1804715	1750006	-355351	83,12

Vybavenosť podniku kapitálom

Cudzie zdroje krytia * ha ⁻¹ p. p.	415,81	278,01	252,60	203,30	163,60	-252,21	39,34
Miera samo financovania v %	73,05	78,31	81,54	84,96	80,66	7,61	110,42
Miera zadlženosti v %	19,79	14,39	12,92	11,08	8,66	-11,14	43,75
Úverová zaťaženosť v %	11,41	4,23	6,02	1,47	0,00	-11,41	0,00
Doba splatnosti záväzkov	44,94	43,32	23,30	33,87	29,03	-15,92	64,58

Zdroj: Súvaha za roky 2005 – 2009, vlastné výpočty

Vývoj stavu zvierat a produkcia mlieka v kg

Príloha 5

Ukazovateľ	Roky					Priemer	Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009			
Mlieko	806897	793125	677395	680414	640616	719689	-166281	79,39
Kravy	48427	50684	48736	50420	54116	50476,6	5689	111,75
Plemenný býk	600	600	0	0	0	240	-600	0,00
HD výkrm	28188	30272	28475	0	0	17387	-28188	0,00
VTJ	6050	8630	9960	9520	1980	7228	-4070	32,73
Jalovice do 2 rokov	21241	24922	14212	16112	11241	17545,6	-10000	52,92
Teľce	11177	13062	9398	4970	1590	8039,4	-9587	14,23
HD spolu	922580	921295	788176	761436	709543	820606	-213037	76,91
Ošípané spolu	0	23322	0	25664	0	9797,2	-23322	x
Spolu	922580	944617	788176	787100	709543	830403	-213037	76,91

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Výmera jednotlivých pestovaných plodín v ha

Príloha 6

Ukazovateľ	Roky					Priemer
	2005	2006	2007	2008	2009	
Pšenica	270	275	235,67	271,57	296	269,65
Jačmeň	240	221	222,79	212,79	218,41	223,00
Kukur. zrno	104	95	122,72	106,85	100,5	105,81
Obilniny	614	591	581,18	591,21	614,91	598,46
Repka olejná	60	73	125,64	101,82	107,9	93,67
Slnečnica	58	60,68	28,4	71,53	0	43,72
Mak	11,5	18,6	34,31	47,85	43,75	31,20
Olejniny	129,5	152,28	188,35	221,2	151,65	168,60
Cukrová repa	86	82	79,05	66,1	70,5	76,73
Výmera ornej pôdy	998,93	971,65	953,07	980,56	922,98	965,44

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Vývoj celkovej produkcie v t

Príloha 7

Ukazovateľ	Roky					Priemer
	2005	2006	2007	2008	2009	
Pšenica	1652,40	1589,50	1418,73	1941,73	1687,20	1657,91
Jačmeň	1308,00	948,09	1091,67	1300,15	1157,57	1161,10
Kukur. zrno	1016,08	666,90	700,73	1019,35	989,93	878,60
Obilniny	3976,48	3204,49	3211,14	4261,22	3834,7	3697,61
Repka olejná	186,00	240,90	311,59	360,44	276,22	275,03
Slnečnica	146,16	177,19	81,22	143,78	0,00	109,67
Mak	3,45	12,65	15,10	20,10	42,00	18,66
Olejniny	335,61	430,73	407,91	524,32	318,22	403,36
Cukrová repa	5039,60	4801,92	4817,31	4745,32	4165,85	4714,00

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Vývoj realizačných cien RV v € na tonu

Príloha 8

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Pšenica	129,01	130,71	192,38	207,22	104,79	-24,22	81,22
Jačmeň	139,37	137,53	204,43	222,21	140,59	1,22	100,87
Kukurica	102,82	128,83	192,53	186,05	128,23	25,41	124,71
Triticale	x	x	x	x	x	x	x
Sója	199,16	x	x	x	x	x	x
Repka olejná	220,58	300,66	294,86	428,77	261,26	40,68	118,44
Slnečnica	235,04	245,63	401,97	242,38	232,4	-2,64	98,88
Cukrová repa	51,63	38,93	34,96	32,68	29,15	-22,48	56,46
Mak (€ na kg)	0,00	17,92	22,50	19,90	8,40	8,40	x

Zdroj: Vnútro podniková evidencia za roky 2005 – 2009

Realizovaná produkcia u RV v tonách

Príloha 9

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Pšenica	1156,76	1753,31	1603,17	1037,54	1659,41	502,65	143,45
Jačmeň	1134,54	919,32	732,93	1172,48	900,67	-233,87	79,39
Triticale	2,75	0,00	0,00	0,00	0,00	-2,75	0,00
Obilniny	2294,05	2672,63	2336,10	2210,02	2560,08	266,03	111,60
Repka olejná	186,03	240,92	316,23	361,22	276,72	90,69	148,75
Slnečnica	146,01	182,19	83,72	145,83	2,80	-143,21	1,92
Mak	0,00	13,50	17,35	14,25	44,71	44,71	x
Olejniny	332,04	436,61	417,30	521,31	324,24	-7,80	97,65
Kukurica	866,93	417,58	598,08	370,10	1585,83	718,90	182,92
Cukrová repa	5190,65	4801,72	4860,35	4380,88	4073,52	-1117,13	78,48
Sója	10,11	0,00	0,00	0,00	0,00	-10,11	0,00
Spolu RV	8693,78	8328,55	8211,83	7482,30	8543,67	-150,11	98,27

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Trhovosť jednotlivých komodít RV v %

Príloha 10

Ukazovateľ	Roky					Priemer
	2005	2006	2007	2008	2009	
Pšenica	70,01	110,31	113,00	53,43	98,35	86,98
Jačmeň	86,74	96,97	67,14	90,18	77,81	83,71
Triticale	x	x	x	x	x	x
Kukurica	85,32	62,62	85,35	36,31	160,20	87,38
Obilniny	79,49	96,43	91,38	60,55	108,12	86,06
Repka olejná	100,02	100,01	101,49	100,22	100,18	100,43
Slnečnica	99,90	102,82	103,07	101,43	x	102,23
Mak	0,00	106,77	114,96	70,92	106,46	96,28
Olejniny	98,94	101,36	102,30	99,43	101,89	100,73
Cukrová repa	103,00	100,00	100,89	92,32	97,78	98,88
Sója	x	x	x	x	x	x

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Realizovaná produkcia u ŽV v kg

Príloha 11

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Mlieko	715740	677688	608590	608376	577222	-138518	80,65
Jatočné býky	27082	29001	29985	29790	0	-27082	0,00
VTJ	0	0	0	0	560	560	x
Jalovice	3098	764	1385	4930	2471	-627	79,76
Teľce	410	820	3346	2228	5525	5115	1347,56
HD spolu	746330	708273	643306	645324	585778	-160552	78,49
Jatočné ošípané	84226	49934	79467	6591	42718	-41508	50,72
Odstavčatá	1215	0	0	0	0	-1215	0,00
Jednoraz. prasničky	280	0	0	0	0	-280	0,00
Ošípané spolu	85721	49934	79467	6591	42718	-43003	49,83
Spolu	832051	758207	722773	651915	628496	-203555	75,54

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Realizovaná produkcia u ŽV v ks

Príloha 12

Zvieratá	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Jatočné býky	42	42	45	48	0	-42	0,00
VTJ	0	0	0	0	1	1	x
Jalovice	6	2	3	11	5	-1	83,33
Teľce	6	14	33	23	49	43	816,67
HD spolu	54	58	81	82	55	-16	85,84
Jatočné ošípané	733	493	712	80	362	-371	49,39
Odstavčatá	75	0	0	0	0	-75	0,00
Jednoraz. prasničky	3	0	0	0	0	-3	0,00
Ošípané spolu	811	493	712	80	362	-496	42,19
Spolu	865	551	793	162	417	-512	47,27

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Realizovaná produkcia u ŽV patriaca do DM v kg

Príloha 13

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Základné stádo kravy	30917	31424	25218	15986	22754	-8163	73,60
Plemenný býk	0	0	1336	0	0	0	x
HD spolu	30917	31424	26554	15986	22754	-8163	73,60
Základné stádo prasnice	10315	0	0	0	0	-10315	0,00
Základné stádo kanec	170	0	0	0	0	-170	0,00
Ošípané spolu	10485	0	0	0	0	-10485	0,00
Spolu	41402	31424	26554	15986	22754	-18648	54,96

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Realizovaná produkcia u ŽV patriaca do DM v ks

Príloha 14

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Základné stádo kravy	59	64	47	29	42	-17	71,19
Plemenný býk	0	0	1	0	0	0	x
HD spolu	59	64	48	29	42	-17	71,19
Základné stádo prasnice	46	0	0	0	0	-46	0,00
Základné stádo – kanec	1	0	0	0	0	-1	0,00
Ošípané spolu	47	0	0	0	0	-47	0,00
Spolu	106	64	48	29	42	-64	39,62

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Vývoj realizačných cien ŽV v € na kg

Príloha 15

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Mlieko	0,31	0,30	0,32	0,32	0,19	-0,12	61,95%
Kravy	0,73	0,80	0,67	0,56	0,66	-0,07	90,46%
Býky	1,66	1,73	1,57	1,40	x	x	x
Jalovice	1,13	1,14	1,99	1,21	1,05	-0,08	92,73%
Ošípané jatočné	1,38	1,41	1,28	1,33	1,26	-0,12	91,36%
ZS prasnice	1,08	x	x	x	x	x	x

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Tržby zo ŽV patriace do tržieb z predaja DM a materiálu v €

Príloha 16

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09-05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Základné stádo kravy	22547	25201	16997	8880	15011	7536	66,58
Plemenný býk	0	0	2118	0	0	0	x
HD spolu	22547	25201	19115	8880	15011	7536	66,58
Základné stádo prasnice	11189	0	0	0	0	11189	0,00
Základné stádo - kanec	8	0	0	0	0	8	0,00
Ošípané spolu	11197	0	0	0	0	11197	0,00
Tržby za predaj DM	33744	25201	19115	8880	15011	18733	44,48

Zdroj: Vnútropodniková evidencia za roky 2005 – 2009

Rozdelenie hospodárskeho výsledku v €

Príloha 17

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09 - 05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Podiely na zisku	15087	10727	16631	9633	0	-15087	0,00
Rozvoj družstva	15087	2683	9072	4817	0	-15087	0,00
Sociálny fond	0	0	4537	1606	0	0	x
Rezervný fond	0	0	0	0	-107014	107014	x
Spolu VH	30174	13410	30240	16056	-107014	-137188	-354,66

Zdroj: Vnútro podniková evidencia za roky 2005 – 2009

Výsledok hospodárenia bez prijatých prevádzkových podpôr v €

Príloha

18

Ukazovateľ	Roky					Zmena 09 - 05	Index 09/05 v %
	2005	2006	2007	2008	2009		
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	38240	18887	38007	28425	-106999	-145239	-279,81
Prevádzkové podpory	153430	188967	225754	240852	244461	91031	159,33
Výsledok hospodárenia pred zdanením bez podpôr	-115190	-170080	-187747	-212427	-351460	-236270	305,11

Zdroj: Výkaz ziskov a strát a vnútro podniková evidencia za roky 2005 – 2009,

Text	Roky				
	2005	2006	2007	2008	2009
SPOLU MAJETOK	2 105 357	1 883 987	1 870 212	1 804 715	1 750 006
NEOBEŽNÝ MAJETOK	1 089 657	992 598	1 022 771	975 610	1 001 761
Dlhodobý nehmotný majetok	33				
<i>Ostatný dlhodobý nehmotný majetok</i>	33				
Dlhodobý hmotný majetok	1 048 131	970 126	1 003 120	974 721	1 000 872
<i>Pozemky</i>			38 538	50 533	58 548
<i>Stavby</i>	643 464	590 918	522 738	474 823	592 008
<i>Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí</i>	363 440	331 342	377 348	377 772	285 415
<i>Základné stádo a ťažné zvieratá</i>	41 227	47 866	52 480	47 549	48 872
<i>Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok</i>			12 016	24 044	16 029
Dlhodobý finančný majetok	41 493	22 472	19 651	889	889
<i>Ostatné dlhodobé cenné papiere a podiely</i>	41 493	22 472	19 651	889	889
OBEŽNÝ MAJETOK	1 014 273	888 966	844 155	823 637	746 260
Zásoby	382 494	476 997	351 125	443 800	275 909
<i>Materiál</i>	5 079	8 597	26 024	25 186	3 472
<i>Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby</i>	102 503	64 795	55 699	84 919	35 734
<i>Výrobky</i>	203 844	260 605	197 471	256 292	221 665
<i>Zvieratá</i>	71 068	142 999	71 931	65 403	15 038
<i>Poskytnuté preddavky na zásoby</i>				12 000	
Dlhodobé pohľadávky	65 691	37 310	9 327		34
<i>Pohľadávky z obchodného styku</i>					34
<i>Iné pohľadávky</i>	65 292	37 310	9 327		
<i>Odložená daňová pohľadávka</i>	398				
Krátkodobé pohľadávky	460 234	340 868	358 594	235 180	215 417
<i>Pohľadávky z obchodného styku</i>	425 048	266 547	244 440	177 923	201 052
<i>Daňové pohľadávky a dotácie</i>	7 601	43 683	85 839	47 931	13 965
<i>Iné pohľadávky</i>	27 584	30 638	28 314	9 326	400
Finančné účty	105 854	33 791	125 108	144 657	254 900
<i>Peniaze</i>	598	1 162	1 660	627	2 042
<i>Účty v bankách</i>	105 256	32 630	123 448	144 030	252 858
ČASOVÉ ROZLIŠENIE	1 427	2 423	3 286	5 468	1 985
<i>Náklady budúcich období</i>	1 427	2 423	3 286	3 532	1 985

SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	2 105 357	1 883 987	1 870 212	1 804 715	1 750 006
VLASTNÉ IMANIE	1 537 974	1 475 337	1 525 028	1 533 327	1 411 477
Základné imanie	919 106	907 323	899 256	893 250	891 068
<i>Základné imanie</i>	909 148	841 433	899 256	893 250	891 068
<i>Zmena základného imania</i>	9 958	65 890			
Kapitálové fondy	54 936	19 717	18 589	37 341	37 341
<i>Emisné ážio</i>					
<i>Ostatné kapitálové fondy</i>	81 690	46 239	44 779	44 779	44 779
<i>Zákonný rezervný fond (Nedeliteľný fond) z kapitálových vkladov</i>		232	564	564	564
<i>Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov</i>	-26 754	-26 754	-26 754	-8 002	-8 002
Fondy zo zisku	533 758	499 701	538 405	586 681	590 082
<i>Nedeliteľný fond</i>	140 410	146 352	150 999	154 175	155 503
<i>Štatútárne fondy a ostatné fondy</i>	393 348	353 349	387 406	432 506	434 579
Výsledok hospodárenia minulých rokov		35 186	38 538		
<i>Nerozdelený zisk minulých rokov</i>		35 186	38 538		
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	30 173	13 410	30 240	16 055	-107 014
ZÁVÄZKY	416 750	271 061	241 586	200 023	151 544
Rezervy	22 140	15 767	16 796	20 587	19 907
<i>Rezervy zákonné krátkodobé</i>				19 326	18 646
<i>Ostatné krátkodobé rezervy</i>	22 140	15 767	16 796	1 261	1 261
Dlhodobé záväzky	4 548	31 302	34 555	40 037	34 929
<i>Záväzky zo sociálneho fondu</i>		11 618	10 058	13 391	13 863
<i>Ostatné dlhodobé záväzky</i>	4 548	18 489	22 638	24 069	14 934
<i>Odložený daňový záväzok</i>		1 195	1 859	2 577	2 592
Krátkodobé záväzky	149 738	144 327	77 641	112 844	96 708
<i>Záväzky z obchodného styku</i>	64 064	61 575	22 439	37 160	33 554
<i>Záväzky voči spoločníkom a združeniu</i>	18 887	21 742	21 078	28 795	22 740
<i>Záväzky zo sociálneho poistenia</i>	9 892	10 688	12 249	13 054	13 054
<i>Daňové záväzky a dotácie</i>	53 210	45 177	13 809	30 163	23 400
<i>Ostatné záväzky</i>	3 685	5 145	8 066	3 672	3 960
Bankové úvery	240 324	79 665	112 594	26 555	
<i>Bankové úvery dlhodobé</i>	79 665	53 110	26 555		
<i>Bežné bankové úvery</i>	160 659	26 555	86 039	26 555	
ČASOVÉ ROZLIŠENIE	150 634	137 589	103 598	71 365	186 985
<i>Výdavky budúcich období</i>	13 908	166	33	34	
<i>Výnosy budúcich období</i>	136 726	137 423	103 565	71 331	186 985

Text	Roky				
	2005	2006	2007	2008	2009
Výroba	1 254 232	1 166 368	1 174 899	1 256 167	834 562
Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	1 180 907	1 116 345	1 302 463	1 182 898	935 167
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	40 729	25 393	-167 530	53 436	-135 414
Aktivácia	32 596	24 630	39 966	19 833	34 809
Výrobná spotreba	729 768	706 831	725 984	809 306	688 562
Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok	532 729	540 563	543 750	645 345	501 414
Služby	197 039	166 268	182 235	163 961	187 148
Pridaná hodnota	524 464	459 537	448 915	446 861	146 000
Osobné náklady	357 001	363 042	400 352	379 483	394 482
Mzdové náklady	248 125	252 075	281 883	268 766	278 851
Náklady na sociálne zabezpečenie	91 117	93 209	103 631	99 034	103 214
Sociálne náklady	17 759	17 759	14 838	11 683	12 417
Dane a poplatky	35 517	32 895	38 538	37 677	37 606
Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku	214 068	219 179	230 532	225 642	191 121
Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	35 219	26 655	70 039	18 715	17 001
Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu	20 879	24 198	42 322	9 780	15 832
Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z hospodárskej činnosti a účtovanie vzniku komplexných nákladov budúcich období	7 303	22 140			
Tvorba rezerv na hospodársku činnosť a zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období	22 140	15 767			
Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov z hospodárskej činnosti	78 371				
Tvorba opravných položiek do nákladov na hospodársku činnosť	3 784	2 456			
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	208 823	231 694	262 365	291 159	406 891
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	102 337	4 680	3 120	2 664	3 992
Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti	98 454	77 807	66 454	101 489	-73 141
Tržby z predaja cenných papierov a podielov		14 605	3 651	4 876	
Predané cenné papiere a podiely		19 020	2 821	37 523	
Výnosy z dlhodobého finančného majetku	763				
Výnosy z ostatného dlhodobého finančného majetku	763				
Výnosové úroky	432	133	133	96	63
Nákladové úroky	17 526	16 697	9 759	7 250	3 812

Kurzové zisky				285	5
Kurzové straty				159	12
Ostatné náklady na finančnú činnosť	43 882	37 941	31 767	33 389	30 102
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti	-60 214	-58 919	-40 563	-73 064	-33 858
Daň z príjmov z bežnej činnosti	8 066	5 477	7 767	12 369	15
- splatná	7 834	3 884	7 103	11 658	
- odložená	232	1 593	664	711	15
Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení	30 174	13 410	18 124	16 056	-107 014
Mimoriadne výnosy			12 116		
Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti po zdanení	0	0	12 116		
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	30 174	13 410	30 240	16 056	-107 014